

BASF

The Chemical Company

Seme rađa profit

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs**hrana produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033**SREMSKA**

Godina II • Broj 19 • 12. jul 2013. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

ZA PONOS!

Foto: D. Čosić

Žetva pšenice na 54.441 hektara u Sremu privodi se kraju. Hlebnog zrna biće daleko više nego prošle godine. Najpre zbog dobrog roda, a potom i zbog činjenice da su ove godine površine pod pšenicom za 21 posto veće nego lane. Naši novinari su „prošpartali“ sremsku žitnicu i zabeležili žetelačke divane koji su skoro svuda isti: svi su zadovoljni i ponosni zbog dobrih prinosa, ali i zabrinuti zbog neizvesne cene hlebnog zrna.

Strane 3, 4, 9 – 11.

U OVOM BROJU

NAVODNJAVANJE
I ODVODNJAVANJE:

Možemo li pobediti sušu?

Strana 6.

NOVOKARLOVAČKO
GAZDINSTVO ĐORĐA
VUKOVIĆA:

Oaza povrća i cveća

Strana 20.

U POSETI RIVIČKOM BOSTANDŽIJI MILORADU JOVIČIĆU

Bostan i dinje na 7,5 jutara!

Pored žetelaca koji su u proteklom periodu bili najčešći „gosti“ sremskih oranica, njive su obilazili i oni koji su svoj trud usmerili ka drugim kulturama. Među njima je i poljoprivrednik **Milorad Jovičić** iz Rivice, kojeg smo zatekli u neposrednoj blizini Iriga, dok je obilazio svoje lubenice i dinje. Sa njim, svoj trud obilazila je i Miloradova supruga, kao i bostandžija koji je sređivao svoju kolibu.

Strana 5.

SMS MALI OGLASI
064/1629-737

Foto: S. Lapčević

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

Od 01. do 05. jula 2013.

- Pšenica u centru tržišnih dešavanja
- Prvo pojavljivanje stočnog ječma
- Pad cene kukuruza
- Dešavanja na svetskim berzama

NOVI SAD • UREĐENJE KANALSKE MREŽE U VOJVODINI

Više od 1,2 milijarde za uređenje kanala

Za ovaj značajan vodoprivredni projekat, u 2012. i u 2013. godini, iz budžeta Vojvodine izdvojeno je 419 miliona dinara. Zajedno sa sredstvima koja su u istom iznosu izdvojili "Vode Vojvodine" i lokalne samouprave, obezbeđeno je više od 1,25 milijardi dinara za čišćenje i uređenje oko 1.500 kilometara kanal

Na osnovu konkursa Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, u Vladi Vojvodine su u utorak potpisana 74 ugovora o dodeli ukupno 342 miliona dinara. Po 114 miliona dinara obezbedili su Vlada Vojvodine, "Vode Vojvodine" i 20 lokalnih samouprava, za čišćenje kanala u 74 mesne zajednice. Sredstva iz budžeta Vojvodine su bespovratna. Time se nastavlja kompleksnije uređenje kanalske mreže u Vojvodini, započeto prošle godine. Za ovaj značajan vodoprivredni projekat, u 2012. i u 2013. godini, iz budžeta Vojvodine izdvojeno je 419 miliona dinara. Zajedno sa sredstvima koja su u istom iznosu izdvojili "Vode Vojvodine" i lokalne samouprave, obezbeđeno je više od 1,25 milijardi dinara za čišćenje i uređenje oko 1.500 kilometara kanala. Radi se o zajedničkom poduhvatu Vlade Vojvodine, Javnog vodoprivrednog preduzeća "Vode Vojvodine" i vojvodanskih opština.

Ugovore su potpisali predsednik Vlade Vojvodine dr **Bojan Pajtić**, potpredsednik Vlade Vojvodine i pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Goran Ješić**, v.d. direktora "Vode Vojvodine" **Mirko Adžić** i predstavnici 20

Sa 1,25 milijarde dinara obnavlja se svega osam odsto kanalske mreže: predstavnici lokalnih samouprava

lokalnih samouprava. Predsednik Vlade Vojvodine dr Bojan Pajtić izjavio je da je projekat pravi primer kako treba zajedno da se rešavaju problemi kako bi se iskoristili potencijali koje imamo. Reč je o razumnoj kanalskoj mreži, koja je tokom decenija zapuštena, a čije čišćenje i obnova, u skladu sa aktuelnim potrebama lokalnih samouprava u Vojvodini, značajno može da doprinese razvoju poljoprivrede.

- Vlada Vojvodine je u protekloj godini uspeła da smanji administra-

ciju za više od 10 odsto i zbog tih ušteda smo u rebalansu budžeta, i u ovom teškim okolnostima, mogli da povećamo sredstva za poljoprivredu za dodatnih 370 miliona dinara - rekao je Pajtić. - Poljoprivreda je najproduktivnija privredna grana kod nas: 40 odsto društvenog bruto proizvoda stvara se u agraru, a oko 30 odsto izvoza iz Vojvodine su poljoprivredni proizvodi. Nema dileme da poljoprivreda ima prioritet u koji ulažemo, ovim putem danas u kanalsku

mrežu, ali i u neposrednu poljoprivrednu proizvodnju: plastenike, staklenike, sisteme za navodnjavanje i za druge namene.

Potpredsednik Vlade Vojvodine i pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Goran Ješić naglasio je da su potpisani ugovori nastavak prošle godine započetog projekta udruživanja sredstava za čišćenje kanalske mreže. Ješić je naglasio da takve resurse u kanalskoj mreži nema skoro niko u Evropi, ali da je za njeno održavanje potrebno obezbediti puno para.

- Sa 1,25 milijarde dinara uspećemo da očistimo i obnovimo svega osam odsto kanalske mreže - upozorio je Ješić.

Da bi ilustrirao koliko je važno urediti kanalsku mrežu, koja je značajna za odvodnjavanje, ali i za navodnjavanje, Ješić je naveo podatak da je u Vojvodini u ovom trenutku prevlašeno između 250.000 i 300.000 hektara zemljišta, što pravi "veću štetu na usevima nego suša iz prošle godine". "Zato nam je trajni cilj od koga nećemo odustati ni narednih godina, da odvedemo vodu sa njiva i da omogućimo navodnjavanje tamo gde postoje uslovi", rekao je Ješić.

S. P.

Sredstva i za Srem

Gradonačelnik Sremske Mitrovice **Branislav Nedimović** precizirao je da će se oko 100 miliona dinara uložiti u kanalsku mrežu uključujući i ono što je rađeno od marta meseca.

- U ovom delu smo isključivo insistirali na našim selima koja su sa mačvanske strane i tamo ćemo sad krenuti sa radovima - kaže Nedimović.

Predsednik opštine Indija **Petar Filipović** kaže da će ukupno 14 miliona dinara biti uloženo na čišćenje kanala u Krčedinu i za odvodnjavanje u pomenutom selu.

- Ovo je nastavak projekta započetog prošle godine. Za sada urađeni kanali u Novom Slankamenu, Indiji, Beški i Ljukovu - pojasnio je Filipović

Predsednik opštine Irig **Vladimir Petrović** kaže da su potpisali ugovore za još dve mesne zajednice: Neradin i Krušedol selo. Ukupna vrednost tih radova je 5,1 miliona dinara, a toga je opština obezbedila trećinu sredstava kao učešće.

NOVI SAD • POKRAJINSKI ŠTAB ZA VANREDNE SITUACIJE

Za efikasniju protivgradnu odbranu

Ove godine, na teritoriji Vojvodine, grad načinio štetu na oko 40.000 hektara - Dejstvovano je 22 dana iz tri postojeća radarska centra

Pokrajinski štab za vanredne situacije, na sednici kojom je predsedavao **Goran Ješić**, odlučio je da se formira stručno radno telo koje će sačiniti predlog efikasnijeg modela protivgradne odbrane.

- Štete od grada na teritoriji AP Vojvodine su svake godine ogromne, naročito u poljoprivredi. S time se susrećemo svake godine. Aktuelni način protivgradne odbrane, sa dosadašnjim načinom finansiranja i organizacijom je neodrživ. Najneefikasniji je upravo sistem koji mi sada imamo: efikasnost protivgradnih raketa na gradonosne oblake je svega 30 do 40 odsto. Postoji nekoliko stručnih projekata i nekoliko načina odbrane od grada. Primera radi, efikasnost odbrane od grada, kada je Vojska Srbije delovala iz aviona, bila je 80 odsto - rekao je Ješić.

Zamenik načelnika Sektora za vanredne situacije MUP-a Srbije **Đorđe Babić** saopštio je da je ove godine, na teritoriji Vojvodine, grad načinio štetu na oko 40.000 hektara. Dejstvovano je 22 dana iz tri postojeća radarska centra. -

Sa sednice Štaba za vanredne situacije

Iz postojećih zaliha podeljeno je 2.388 protivgradnih raketa, što je u proseku 3,4 rakete po protivgradnoj stanici, što nije dovoljno, pa je upućen apel lokalnim samoupravama da pomognu u nabavci novih. Inače, potrebno je od 12 do

15 raketa za svaku protivgradnu stanicu - rekao je Babić, podsetivši da je u toku izrada novog zakona o protivgradnoj zaštiti, koji će biti predmet javne rasprave.

Neophodno je, prema Ješićevom mišljenju, krenuti u razreša-

Led oštetio useve na 40.000 hektara

S. P.

Drugi istorijski vodostaj

Pokrajinski štab za vanredne situacije prihvatio je konačni izveštaj o poplavnom talasu na rekama u AP Vojvodini i preduzetim merama za odbranu od poplava, tokom maja i juna ove godine. Po do sada zabeleženoj visini, bio je to drugi istorijski vodostaj na Dunavu. Poplave su

nanele velike štete i u mnogo bogatijim državama od naše. U Vojvodini je uspešno sprovedena odbrana od poplava, zahvaljujući ulaganjima u nasipe proteklih godina, uz blagovremeno saniranje slabih tačaka i uz stručno i predano angažovanje lica zaduženih za ovaj posao.

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvodanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević

• **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Živan Negovanović • **UREDNIK IZDANJA:** Dragan Čosić
• **DIREKTOR MARKETINGA:** Zlatko Zrilić • **TEHNIČKI UREDNIK:** Marko Zrilić • **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Zorica Garašanin-Stefanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Milan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 064/16-29-737
• **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

Kupovine žita gotovo da nema

Kada imamo dobar prinos, čak možda i do 2,5 miliona tona, što je veliki izvozni kapacitet od oko milion tona hlebnog zrna, može doći do toga da imamo cenu koja je ispod očekivanja poljoprivrednih proizvođača - Finansijski kapaciteti države, u svetlu rebalansa budžeta, neće biti takvi da se otkupi referentna količina koja bi mogla da podigne cenu na veći nivo

Žetva pšenice u Srbiji je pri kraju, a problemi u vezi sa formiranjem cene hlebnog žita se nastavljaju. Kako je Tanjugu izjavio sekretar Udruženja poljoprivrede u Privrednoj komori Vojvodine (PKV) **Đorđe Bugarin**, znatnije količine još nisu otkupljene od proizvođača.

Zbog posledica prošlogodišnje suše velika je ponuda nove pšenice, jer je to prvi ozbiljniji novac koji dolazi poljoprivrednicima u toku godine. Ali, proteklih dana na novosadskoj Produktnoj berzi evidentirana je prodaja "simbolične količine" i to po cenama od 14,5 do 16,5 dinara za kilogram, bez PDV - rekao je Bugarin.

On smatra da tržište pšenice u našoj zemlji nije zaživelo jer "država nije uradila ništa do sada da pokuša da ga oživi". Đorđe Bugarin je podsetio i da još nije prihvaćen zahtev poslovnog udruženja "Žitovojvodina" da industrijskim mlinovima budu omogućeni krediti po povoljnim uslovima, kako bi ta žitomlinska preduzeća mogla da kupe ozbiljnije količine pšenice od proizvođača.

Ne žuriti s prodajom pšenice

Na pitanje da li je bolje odmah prodati žito ili čekati, direktor Produktno berze Novi Sad Žarko Galetin je odgovorio da je sada najvažnije kvalitetno završiti žetvu i napraviti dobar izbor skladišta gde će se smestiti pšenica.

- U svakom slučaju, ne preporučujem ratarima da žure s prodajom, jer je ovo trenutak kada neki trgovci, sasvim legalno i legitimno, koriste ovu situaciju i maksimalno spuštaju cenu do krajnjih granica. Neću da kažem da ucenjuju proizvođače, ali koriste priliku kada je žetva u toku, da kupše žito po što nižoj ceni - rekao je Galetin. - U svakom slučaju, savet je da se preda pšenica u skladište i da se sačeka izvesno vreme dok se ne vidi šta će se dešavati na tržištu.

Biće, možda, i milion tona žita za izvoz

Đorđe Bugarin

Oni će se u ovom trenutku verovatno zadovoljiti onim količinama koje će dobiti od proizvođača u okviru robne razmene za impute koje su im obezbeđivali u proizvodnji pšenice - ocenio je Bugarin.

Podsetivši da je PKV predložila da Republička direkcija za robne rezerve, "koja bi trebalo da podstakne tržište pšenice", kupi 150.000 tona po ceni ne manjoj od 20 dinara za kilogram bez PDV, Bugarin je istakao da bi to obezbedilo pokrivanje troškova proizvodnje i minimalnu akumulaciju.

- Po tom pitanju ništa do sada nije urađeno - kazao je Bugarin i izrazio sumnju da bi, imajući u vidu trenutne ekonomske prilike i rebalans republičkog budžeta, najave iz resornog ministarstva o eventualnoj ceni novog hlebnog žita od 20 do 24 dinara mogle da budu ostvarene.

Podsetivši da je PKV predložila da Republička direkcija za robne rezerve, "koja bi trebalo da podstakne tržište pšenice", kupi 150.000 tona po ceni ne manjoj od 20 dinara za kilogram bez PDV, Bugarin je istakao da bi to obezbedilo pokrivanje troškova proizvodnje i minimalnu akumulaciju.

- Po tom pitanju ništa do sada nije urađeno - kazao je Bugarin i izrazio sumnju da bi, imajući u vidu trenutne ekonomske prilike i rebalans republičkog budžeta, najave iz resornog ministarstva o eventualnoj ceni novog hlebnog žita od 20 do 24 dinara mogle da budu ostvarene.

Žarko Galetin

Direktor Produktno berze u Novom Sadu **Žarko Galetin** podsetio je u izjavio za RTV na staru narodnu poslovicu „nit` u suši gladi, nit` u berićetu para”.

- Na žalost, to je tržišna paradigma i prokletstvo za poljoprivrednike da je u dobroj, rodnoj godini cena mala. To je osnovno tržišno pravilo. Velika ponuda u odnosu na relativno malu tražnju dovodi do toga da imamo relativno nisku cenu i upravo nam se to sada događa: kada imamo dobru ekonomsku godinu, kada imamo dobar prinos čak možda i do 2,5 miliona tona, što je veliki izvozni kapacitet od možda milion tona hlebnog zrna, može doći do toga da imamo cenu koja je ispod očekivanja poljoprivrednih proizvođača - rekao je Galetin.

Na pitanje da li poljoprivrednici uopšte mogu da se oslone na resorno ministarstvo i državu kada je u pitanju cena pšenice, Galetin je odgovorio da nigde u svetu, kada je reč o zemljama tržišne ekonomije, država ne određuje cenu.

- Cenu određuje tržište, a država može da pomogne nekom vrstom logistike da se podigne tržišni kapacitet poljoprivrednih proizvođača, a to može da se uradi afirmacijom Zakona o javnim skladištima i afirmacijom instrumenta robni zapis da poljoprivredni proizvođač predajom robe dobije kvalitetnu „hartiju” koja u svojoj podlozi ima robu, konkretno pšenicu, te da njome može cele godine suvereno da raspolaže i tržišno se ponaša - rekao je Galetin. - S druge strane, država može da interveniše na tržištu tako što će otkupiti izvesnu količinu i verovatno će to i uraditi. Ali mislim da ovoga puta finansijski kapaciteti, u svetlu rebalansa državnog budžeta, neće biti takvi da se otkupi referentna količina koja bi mogla da podigne cenu na veći nivo.

S. P.

Zakoni tržišta: u dobroj godini niske cene

Makedonci prekršili CEFTA sporazum

- Nepovoljnu situaciju našim proizvođačima pšenice dodatno pogoršavaju mere Makedonije o ograničavanju uvoza srpske pšenice i brašna u tu zemlju - rekao je Đorđe Bugarin i napomenuo da su naši susedi ponovo prekršili i CEFTA sporazum i svoje obećanje da to neće činiti.

- Mislim da je krajnje vreme da Vlada Srbije donese recipročne mere koje će pogoditi ciljano najveću grupu njihovih proizvođača - rekao je Bugarin. On je upozorio da od takvih mera makedonske strane značajne štetne posledice trpe mlinska industrija i poljoprivredni proizvođači u Srbiji.

Prema poslednjim informacijama, Srbija nije uvela nikakve zvanične recipročne mere protiv Makedonije koja je ograničila uvoz brašna i pšenice iz Srbije.

Ministar trgovine Rasim Ljajić izjavio je da je na sastanku, održanom u sredu u Skoplju, dogovoreno da makedonska vlada počne proceduru za izmene uredbe kojom je ograničila uvoz brašna i pšenice.

Ministar trgovine Rasim Ljajić izjavio je da je na sastanku, održanom u sredu u Skoplju, dogovoreno da makedonska vlada počne proceduru za izmene uredbe kojom je ograničila uvoz brašna i pšenice.

O tom problemu Ljajić je razgovarao sa ministrom poljoprivrede u Vladi Makedonije Ljupčom Dimovskim.

"Dogovorili smo da se i da se uklone sve vancarinske barijere u trgovini s ciljem slobodnog protoka robe, ali i povećanja ukupnog obima robne razmene i bolje ekonomske saradnje između dve države", naveo je Ljajić, koji vodi i resor spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija.

Kako je naglasio, ukoliko sve bude u skladu sa današnjim dogovorom i ako se on bude sprovodio, Srbija neće preduzimati nikakve recipročne mere.

Prinosi iznad proseka, kvalitet odličan

Ovo je najznačajniji period u godini kada se žetva završava i zaista je preko potrebno da država pomogne poljoprivrednim proizvođačima da dobiju pristojan novac za svoj pošten rad tako što će se izvršiti otkup za robne rezerve i na taj način izbalansirati tržište

Pokrajinska delegacija na čelu sa predsednikom Vlade AP Vojvodine **dr Bojanom Pajtićem**, pokrajinskim sekretarom za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Goranom Ješićem** i predsednikom opštine Indija **Petrom Filipovićem** obišla je u sredu sremsko selo Krčedin kako bi se uverili da su žetveni radovi prošli bez većih problema i da je ovogodišnji prinos više nego zadovoljavajući. Tom prilikom prvi čovek Vlade Vojvodine je istakao da je Pokrajina proteklih godinu dana smanjila administraciju za više od deset odsto i na taj način sredstva usmerila u poljoprivredu. Pajtić je

Željko Tuvedžić

naglasio da je kroz rebalans opredeljeno 375 miliona dinara, koja su usmerena ka poljoprivredi.

- Poljoprivreda je naša najzdašnja izvozna grana privrede i izvozna šansa jer od poljoprivrede živi oko dva miliona građana Srbije - istakao je pokrajinski premijer i naglasio da je loše što je Republika smanjila sredstva za poljoprivredu.

On je dalje istakao činjenicu da društveni bruto proizvod oko 40 odsto, otpada na primarne i sekundarne sirovine, a preko 30 odsto izvoza iz Pokrajine jesu poljoprivredni proizvodi.

- Mi smo sredstva izdvojena rebalansom investirali u različite poljoprivredne programe, od protivgradnog sistema, sistema za navodnjavanje, staklenike i plastenike kao i u stručnu pomoć i podršku našim ratarima - poručio je Pajtić rekavši da Pokrajina ima oko 1.000 tačaka monitoringa kvaliteta poljoprivrednih proizvoda.

- Možemo da kažemo da je pšenica odličnog kvaliteta, da je rod iznad proseka, a procene su da će prinosi biti iznad 6 tona po hektaru. To je jako dobro i obećava da država mora da povede računa o poljoprivrednicima - kazao je Pajtić i izrazio još jednom žaljenje zbog smanjenja agrarnog budžeta jer je poljoprivreda razvojna šansa naše zemlje.

I pokrajinski resorni sekretar Goran Ješić je potvrdio da je nedopustivo to što država prvi put posle nekoliko decenija nije izašla sa otkupnim cenama za robne rezerve.

- Ovo je najznačajniji period u godini kada se žetva završava i zaista je preko potrebno da država pomogne poljoprivrednim proizvođačima da dobiju pristojan novac za svoj pošten rad tako što će se izvršiti otkup za robne rezerve i na taj način izbalansirati tržište, pre svega malim proizvođačima koji imaju pšenicu i nemaju gde da je skladište. Ono što čeka naše poljoprivrednike za mesec i po dana jeste jesenja berba i tada će im biti potrebna sredstva - rekao je Ješić.

On je, takođe, potvrdio da su

Bojan Pajtić i Goran Ješić: razgovor sa ratarima u Krčedinu

prinosi veoma dobri, ali da se ove godine pre svega najviše vodilo računa o kvalitetu i bezbednosti.

- Mi smo značajna sredstva uložili u kontrolu kvaliteta kako ne bi imali prošlogodišnju situaciju sa kukuruzom. Imali smo ozbiljan monitoring od strane stručnih službi kako bismo sprečili pojavu mikrotoksina u pšenici. Naši rezultati su sjajni a kvaliteta jako dobar - istako je Ješić.

Željko Tuvedžić poljoprivrednik iz Krčedina, čiji su atar i poslednje žetvene radove obišli pokrajinski zvaničnici, ne krije zadovoljstvo ovogodišnjim prinosima.

- Ovo je nezapamćeno, jer imamo od 9 do 10 tona po hektaru - kaže Željko i tvrdi da je žetva trajala oko sedam dana. Posla je bilo dosta, ali je bitno da su radovi privedeni kraju. Kvalitet je odličan, te

on poručuje da ne bi trebalo žuriti sa prodajom jer će realna cena biti od 20 do 22 dinara.

- Čekaćemo koliko god budemo mogli - poručio je na kraju Željko Tuvedžić.

M. Balabanović

BEOGRAD • SA SEDNICE VLADE SRBIJE

MUP proverava odgovorne u silosima

Nedavnom vanrednom kontrolom stanja zaliha pšenice i kukuruza u javnim skladištima i kod ovlašćenih skladištara utvrđeno je da je krađom tih žitarica država oštećena za oko 20 miliona evra

Gde je nestalo 46.000 tona pšenice?

Vlada Srbije usvojila je mere koje će biti preduzete nakon vanredne kontrole stanja zaliha pšenice i kukuruza u državnim robnim rezervama, saopštilo je Ministarstvo poljoprivrede.

Zaduženo je Ministarstvo unutrašnjih poslova da proveri zakonitosti rada odgovornih lica u skladištima u kojima je utvrđena razlika između stvarnog stanja zaliha pšenice i kukuruza i knjigovodstvenog stanja koje vodi Republička direkcija za robne rezerve.

Radna grupa koja je proveravala stanje zaliha pšenice i kukuruza dobila je zadatak da ponovi kontrolu u skladištima u kojima nije bilo moguće utvrditi da li su zalihe vlasništvo Republike Srbije ili trećih lica.

Odlučeno je i da nadležno ministarstvo uradi kontrolu rada Republičke direkcije za robne rezerve.

Ta Direkcija je zadužena da objavi poziv o pozajmici do 25.000 tona

merkantilnog kukuruza sa sadržajem aflatoksina iznad maksimalno dozvoljene vrednosti, koji će biti prerađen u stočnu hranu.

Preuzimanje kukuruza će biti obavljeno do najkasnije do 10. avgusta, a rok za vraćanje te pozajmice, ispravnim kukuruzom iz roda 2013. godine, je do 10. decembra ove godine.

Nedavnom vanrednom kontrolom stanja zaliha pšenice i kukuruza u javnim skladištima i kod ovlašćenih skladištara utvrđeno je da je krađom tih žitarica država oštećena za oko 20 miliona evra.

Utvrđeno je da od ukupno 77 kontrolisanih silosa, u sedam uopšte nema ili nedostaju velike količine robe, odnosno oko 46.000 tona merkantiline pšenice i oko 32 tona merkantilnog kukuruza, a u još dva silosa su uočene nepravilnosti u skladištenju.

S. P.

NOVI SAD • O OTKUPU PŠENICE I NEMARU S ROBNIM REZERVAMA

Otkupiće samo pet posto tržišnog viška?

Kako navodi „AgroServis“, skladištari su uz nemar Robnih rezervi, prodali preko 150.000 tona pšenice i kukuruza kupljenih novcem poreskih obveznika. Sa razlikom u ceni od samo tri dinara po kilogramu ostvarili su dobit od 450 miliona dinara, a usput su još primili nadoknadu iz državne kase za čuvanje lagera

Vlada Srbije će najverovatnije odobriti otkup 50.000 tona pšenice ovogodišnjeg roda za potrebe Državnih robnih rezervi, a reč je o količini od 50.000 tona ovogodišnjeg roda, što je u odnosu na očekujući tržišni višak oko 5 odsto. Na koji način će ovaj posao biti realizovan, još se ne zna, jer je Ministarstvo za trgovinu u kresanju troškova stavku za otkup - intervenciju izbrisalo.

S obzirom, da ministar za poljoprivredu Goran Knežević smatra da je otkup potreban zbog pokretanja tržišta i neophodnih rezervi, pa se može dogoditi da se za pšenicu ponudi kao zamena nafta i mineralno đubrivo, koje Azotara iz Pančeva duguje Državnim robnim rezervama.

Na sporost Državnih robnih rezervi u ovom poslu i neprimereno

kresanje namenskih sredstava utiču zaposleni u ovoj državnoj službi, koji štite one skladištare koji su prodali državno žito, a cilj im je da sada kupe što jeftinije pšenicu (oni su državnu pšenicu prodali po ceni od 23-26 dinara, a danas ratarima nude 15-17 dinara po kilogramu).

Sa višegodišnjom tolerancijom zloupotreba, Državne robne rezerve su došle do toga da po pravilima rada moraju oduzeti status ovlašćenog skladištara za najmanje 25 silosa, što će dovesti do otežanog otkupa.

Koliko je, zapravo, organizovana zloupotreba rada Državnih robnih rezervi, pokazuje i podatak do kojeg je došao „AgroServis“. Naime, samo pet skladištara državi duguje 69.000 tona kukuruza, a što nije i konačan spisak sa kojima nije upoznata javnost, niti Vlada. Uz rani-

je objavljeni dug od 78.000 tona (46.000 tona pšenice i 32.000 tona kukuruza), skladištari su „ovakvom organizacijom posla“, uz nemar Robnih rezervi, prodali preko 150.000 tona pšenice i kukuruza kupljenih novcem poreskih obveznika. Sa razlikom u ceni od samo tri dinara po kilogramu ostvarili su dobit od 450 miliona dinara, a usput su još primili nadoknadu iz državne kase za čuvanje lagera. Kada se ovo poveže sa izbegavanjem kontrole robe po silosima, što je bila obaveza Direkcije, kao i da su trojici skladištara date velike količine zrna na čuvanje bez obezbeđenih garancija, onda je jasno kolika je odgovornost i sprega u celom lancu državnih službenika i skladištara. Ovo je klasičan primer kako se u sprezi sa državnim službama može lako i brzo obogatiti. Izvor: AgroServis

RIVICA • BOSTANDŽIJA MILORAD JOVIČIĆ,

Bostan i dinje na 7,5 jutara!

- Veliki problem nas poljoprivrednika predstavljaju nestabilno tržište i nedostatak jasnih pariteta, što se najbolje može ilustrovati upravo na svinjama. Do nedavno, imao sam i do 300 komada, ali kako je cena nestabilna i kako sam nekoliko puta loše prolazio, rešio sam da smanjim broj grla, jer na taj način smanjujem i mogućnost gubitaka za koje nisam sam kriv - smatra Milorad Jovičić

Pored žetelaca koji su u proteklom periodu bili najčešći „gosti“ sremskih oranica, njive su obilazili i oni koji su svoj trud usmerili ka drugim kulturama. Među njima je i poljoprivrednik **Milorad Jovičić** iz Rivice, kojeg smo zatekli u neposrednoj blizini Iriga, dok je obilazio svoje lubenice i dinje. Sa njim, svoj trud obilazila je i Miloradova supruga, kao i bostandžija koji je središao svoju kolibu.

- Na ovom potezu ima ukupno 7,5 jutara zemlje pod bostanom i dinjama. Otrprike, negde oko 4.5 jutra je pod bostanom, a ostatak pod dinjom. Od sorti lubenica, zastupljene su „Top gan“ i „Lejdi“, a od dinja mahom „Mandakara“ i „Magdimund“ i to su kvalitetne i poznate holandske sorte. Već dugo godina radim lubenice i dinje tako da i ove godine nastavljamo sa tom tradicijom, priča nam Milorad.

Od agrotehnike, bačeno je 250 kilograma kalijuma i oko 300 kilograma MAP-a, a po preporuci koju je nakon uzorkovanja zemljišta dala rumska poljoprivredna stanica.

Milorad Jovičić: godina obećava solidan rod

-Nemamo navodnjavanje, a zalivanje se vrši samo na početku sadnje. Rasadjivanje na ovoj njivi obavljeno je u tri kruga: prvi put prvog maja, potom negde oko 15. maja i na kraju 25. maja. Zaštita je obavljena takođe u tri navrata. Prva odmah po rasadi, druga ubrzo po tom, a upravo

obavljamo treću i po svemu sudeći poslednju, osim ako ne dođe do bolesti ili napada buva. Ove godine sve sam obavio na vreme i dosta kvalitetno, tako da se nadam najboljem, objašnjava Jovičić.

Što se tiče očekivanja, Milorad Jovičić nada se dobrom rodu od vagonu i po po jutru. Kako kaže, idealno bi bilo da budu dva, ali kako je prošle godine bio samo vagon, trenutna situacija je prilično zadovoljavajuća.

- Bavim se isključivo poljoprivredom i tako je od malih nogu. Ranije sam pomagao mojim roditeljima, a evo danas meni pomažu moj otac, sinovi i supruga. Pored lubenica i dinja, bavim se i stočarstvom i vočarstvom. Pod breskvama, ilustracije radi, imam oko 6 do 7 jutara, nešto manje ima višanja, a kad se sve sabere pod voćem imam ukupno 20 jutara. Pored toga, imam i oko dva jutra pod paradajzom, 20 jutara pšenice i oko 100 komada svinja. Veliki problem u radu nas poljoprivrednika predstavlja nestabilno tržište i nedostatak jasnih pariteta, što

Bostandžija brani trud od lopova

se najbolje može ilustrovati upravo na svinjama. Do ne tako davno, imao sam i do 300 komada, ali kako je cena nestabilna i kako sam nekoliko puta loše prolazio, rešio sam da smanjim broj grla, jer na taj način smanjujem i mogućnost gubitaka

za koje nisam sam kriv. Pa i pored toga, mislim da se od poljoprivrede ipak može živeti. Treba dosta rada, truda i odricanja, cena nije uvek za nas proizvođače najbolja, ali šta je tu je, raditi se mora, zaključuje Jovičić.

S. Lapčević

LAČARAK • SELENA BRKIĆ, POLJOPRIVREDNI PROIZVOĐEAČ

Kad žena sedne u traktor...

- Svaki put kada pomislim da bih, da živim u gradu, radila drugom za 15 do 20 hiljada, da bih ceo dan presedela ili prestajala na jednom mestu, zadovoljna sam što imam priliku da radim i zarađujem za sebe i na svojoj zemlji. Sam sam svoj gazda, a to nema cenu, smatra Selena Brkić

Sve više u našem stručnom i onom drugom, manje stručnom delu javnosti se govori o činjenici da sve više mladih odlazi sa sela, te da je, radi ostanka omladine na porodičnim oranicama potrebno što pre i što korenitije obnoviti naše selo.

I dok se jedni pitaju da li je to moguće, a drugi, šta je starije, kokoška ili jaje (da ne kažem kriza na selu ili nedostatak volje mladih da na njemu, usled predstavljanja „urbanog“ modela života kao apsolutno ispravnog i primamljivog i ostanu) **Selena Brkić** iz Lačarka koja je ušla u treću deceniju života, dokazuje da se snagom volje mogu pobediti sve nedaće i, napokon, da se i pored svih poteškoća na selu može ostaniti.

- Ne želim da odem sa sela. Na selu sam rođena, tu sam odrasla i ovaj način života koji čoveka, da tako kažem, tera da bude koristan sebi, svojim bližnjima, društvu i državi čini me zadovoljnom. Volim činjenicu da mi poslovi koje obavljam ne dopuštaju da lenčarim, osećam se zadovoljnom dok radim i savetujem svima koji se lome da prestanu to da čine, da zasuču rukave i posvete se selu koje ume da vrati poklonjenu mu pažnju, ističe Selena i dodaje: - Imam ja razumevanja za ljude koji odlaze jer na selu je stvarno teško živeti, ali treba da je jasno da ta težina ne dolazi toliko od materijalne nemaštine, koliko od nedostatka kulturnog i svakog drugog društvenog života. Sela koja su bliža gradovima kao što je Lačark još nekako i opstaju, ali u manjim i udaljenijim selima, za mlade ljude nema mnogo izbora.

Selena Brkić

Mala vajda od stočarstva

Iako nije sama i pomoć joj pružaju braća i roditelji, Selena se, kako kaže, trudi da što više posla uradi sama. Kao pripadnici lepšeg pola, ne smetaju joj ni teži seljački poslovi koje smatra izazovima na koje, kao dete sa sela, mora da odgovori.

- Trenutno, radimo oko 15 hektara svoje zemlje i tek nešto malo je u arendi. Često ljudi pitaju da li mi je teško ili naporno, mada su Lačarci već navikli da vide žensko na traktoru. Svaki put kada pomislim da bih, da živim u gradu, radila drugom za 15 do 20 hiljada, da bih ceo dan presedela ili prestajala na jednom mestu, zadovoljna sam što imam priliku da radim i zarađujem za sebe i na svojoj zemlji. Sam sam svoj gazda, a to nema cenu, jasna je Selena.

Na svojim oranicama, ova mlada Lačarčanka seje ratarske kulture i to pre svega žito, kukuruz i soju. Pored toga, bavi se i uzgojem svinja ali od toga, kako napominje živi se sve teže. Nestabilnost cena i tržišta, kao i odsustvo interesovanja države da doprinese stabilizaciji, čine svoje.

- Nestabilnost tržišta i nedostatak jasno određenih pariteta je glavni problem za sve poljoprivrednike, a posebno za nas male kojih je ujedno i najviše. Žetva je i došla i prošla, a da nismo imali ni približnu predstavu šta nas čeka i po kojoj ceni ćemo moći da prodamo svoju robu. Tako je isto i sa stokom. Konkretno, nekada je na porodičnom gazdinstvu bilo i na desetine bikova, a danas više nema nijednog. Prosto se ne isplati. Tele košta oko 600 evra, a može se prodati za 900.

Kada tu uračunamo kukuruz, detelinu, pa desetomesečni ili godišnji stalni rad, nema tu računice. Situacija nije mnogo bolja ni kada je reč o svinjama, jer i tu smo svedoci da cene stalno idu gore dole i ako se danas i prodaju, niko ne garantuje da će ići sutra, a ako i idu niko ne može da zna po kojoj ceni. Trenutno imam dvadesetak komada svinja koje prodajem klanicama, a da je situacija iole drugačija, sigurno bih imala i više, ističe Selena.

Žetva je gotova

Kada govori o ovogodišnjoj žetvi, Selena ističe da je na svojih 4.5 hektara oranica pokrivenih žitom, imala prinos od 6.5 tona po hektaru.

- Ove godine prvi put sam sejala mađarsku sortu „Graindor“ i

„Eurofit“ koje su se po svemu sudeći pokazale mnogo bolje nego domaće. Sa našim sortama sam imala jedva 4.5 tona po hektaru i sigurna sam da ću i sledeće godine poukašati sa ovogodišnjim semenima, ako uspeem da ih nađem. Što se tiče agrotehnike, primenila sam zaoravanje đubra, obavila dve prihrane i to u februaru i martu, bez prskanja. Trenutno žito sam predala i čekam bolju cenu, mada mislim da bi bilo bolje da ga je bilo manje jer bi onda i cena bila koliko toliko isplativija. Trenutno se šuška da će cena ovogodišnjeg roda biti oko 16 dinara, mada nije isključeno da i to padne, tako da ćemo mi proizvođači biti u velikom problemu, smatra Selena Brkić i dodaje: - I ovde, kao u slučaju svinja, loše je to što nema jasno utvrđenih cena i pariteta, tako da smo počeli žetvu, a nismo jasno znali kuda tačno idemo. Veliki problem za sremske paore, objašnjava Selena, predstavlja i stara i dotrajala mehanizacija koja ujedno predstavlja i najbolji dokaz da država ne vodi dovoljno računa o poljoprivrednicima, a posebno o onim mladim, koji su rešili da se pored svega posvete zemljoradnji.

- Imam kompletnu mehanizaciju osim kobajna, ali je ona stara i obnova je preko potrebna. Međutim, to ide jako teško i bilo bi dobro da se i država uključi i povoljnim kreditima pomogne mlade poljoprivrednike. Ali, i pored toga, ja ne mislim da idem sa sela i trudiću se da svojim radom stvorim optimalne uslove za život, a sve dalje je izvan mojih mogućnosti, zaključuje Selena.

S. Lapčević

NAVODNJAVANJE I ODVODNJAVANJE

Možemo li pobediti sušu?

Suša ili poplava se prisetimo tek kada one nastupe - Zbog nestajanja velikih sistema mi više ne možemo organizovati navodnjavanje na velikim površinama - Naučnici su zabrinuti za sudbinu naše poljoprivrede, pogotovu stočarstva te ističu da se mora nešto ozbiljno učiniti kako bi se suša predupredila - Gašenjem Instituta za istraživanja u poljoprivredi Srbija nestali i projekti o navodnjavanju

Piše: **Branislav Gulan**

Priča o suši često me podseća na priču o psu i kući. Suše se setimo onda kada ona već nastupi. Posle toga sve zaboravimo. Da podsetim ekstremnu sušu smo imali i 2003. godine, zatim 2012. godine kada je umesto planiranog poljoprivrede od dva odsto bio pad od 18,5 do 21,5 odsto! Istina, na ovim prostorima ni poplave, ni erozija, ni bujice nisu retka pojava. Svetska meteorološka organizacija je objavila da je od 1880. godine, od kada se mere meteorološki podaci, 2012. bila najekstremnija godina u svakom pogledu. Na jednom kraju planete su bile izuzetne suše, a na drugom kraju su poplave.

Naša poljoprivredna nauka se ovim pitanjem, ozbiljno počela da bavi pre desetak godina. Prema podacima Svetske meteorološke organizacije predviđano je da do 2010. godine temperatura na zemaljskoj kugli poraste za 20C stepeni.. Stručnjaci su proračunali da bi u Beogradu temperatura dosegla 45 podeok. Prognoze su malo ranije potvrđene, jer smo već 2003. godine imali 45° C. Nauka se tada ozbiljno pozabavila pitanjem suše i biljne proizvodnje jer podaci i analize situacije u našoj zemlji su pokazivale da sve što je istočno od Tise, Dunava, Velike i Južne Morave zahvatiće aridni pojas i taj prostor bi ispao iz kukuruznog pojasa Evrope.

Istine i zablude

Ozbiljni naučnici su bili zabrinuti za sudbinu srpske poljoprivrede, pogotovu stočarstva i da se mora nešto ozbiljno učiniti kako bi se suša predupredila. I deceniju i po i danas se posezalo za jednim jedinim argumentom da moramo da krenemo u navodnjavanje, jer Srbija ima najmanje površine pod sistemima za navodnjavanje i da nedovoljno

koristimo vodu. Ima tu istine, ali i zablude. Nije tačno da Srbija koristi tako malo vodu kako prikazujemo, jer sigurno ne bi bilo paprike u leskovačkom kraju, da se ne zaliva, ne bi bilo ni povrća u Gospođincima (Vojvodina) da se ne zaliva. Poslednjih godina malinari ozbiljno rade na primeni sistema kap po kap u svojim malinjicama. I drugi voćari to rade, jer taj sistem najviše odgovara voćarskoj proizvodnji naročito jagodičastom voću. Sve veće površine pod staklenicima i plastenicima koji koriste kap po kap takođe to pokazuju. Naravno, još uvek nisu ni izbliza iskorišćene mogućnosti ove zemlje. Međutim, mi uglavnom zamišljamo velike površine i velike sisteme. To je ponajviše nerealno i megalomanski, navodnjavaćemo, 1,15 miliona hektara obećavala Vlada Srbije od 2008. do 2012. godine. U takva obećanja niko im nije poverovao, pa se i tu može tražiti jedan od uzroka zašto su otišli sa vlasti!

Moramo da priznamo da šansu koju smo imali sa sistemom Dunav-Tisa-Dunav smo propustili i on je nedovoljno iskorišćen. Tu ima 22.000 kilometara kanalske mreže. Nažalost, dobar deo sekundarne mreže je neuređen i voda ne može da dopre do onih parcela gde je namenjeno. Danas kad govorimo o izgradnji sistema za navodnjavanje, potežemo čak i zajmove od Svetske banke, sad nam novac obećavaju i Arapi, ali se površine ne povećavaju. Moramo da budemo veoma realni jer smo pre nekoliko godina pravili ozbiljne ankete ko je sve spreman da uđe u izgradnju sistema za navodnjavanje. Tada smo jedva nakupili da u Vojvodini možemo na oko 22.000 hektara da organizujemo navodnjavanje. Danas ne može ni toliko jer jedan deo velikih sistema je rasparčan politikom usitnjavanja i razbijanja agroindustrijskih sistema. Tako da nije više moguće organizovati navodnjavanje na velikim površinama.

Nestanak velikih kompleksa

Postavlja se pitanje da li smo mogli vodotoke, jezera, podzemne vode i vode kanala bolje da iskoristimo? Mogli smo, a možemo i danas ako obezbedimo jeftina sredstva, pa čak i beskatmatna, našim proizvođačima za nabavku sistema

Primer Vojvodine

Dakle, ako uzmemo da u Vojvodini ima 22.000 kilometara pod kanalskom mrežom, mi možemo, primera radi, 44.000 hektara da navodnjavamo, ako sa jedne i druge strane kanala obuhvatimo po 100 metara. Nisam ubeđen da se sve to može lako postići ali se može učiniti napredak u tom pogledu. Da ne govorim da bi se to moglo postići i kod drugih vodotokova.

za navodnjavanje, odnosno malih agregata, pumpi, kišnih krila i sličnih sistema, zatim sistema kap po kap po povoljnim uslovima, mi bismo mogli da organizujemo daleko veće površine pod navodnjavanjem, odnosno da obezbedimo zalivanje. U nekadašnjoj SFRJ bilki su stvoreni uslovi za navodnjavanje 180.000 hektara, i to ponajviše u Srbiji. Međutim, kada je voda bila počela da stiče na polovinu tih površina – ta tvoreniva je posle sedam decenija prestala da postoji!

Velike komplekse više nećemo imati prilike da organizujemo, uglavnom će parcele ostati onakve kakve su. Određene mogućnosti postoje da se komasacijom određene površine ukupne i urede. Ali pošto se radi o privatnim posjedima, teško je da se na jednoj teritoriji organizuje samo jedna biljna kultura pa će i dalje biti jedino moguće nabavljati male sisteme, a ostaće onakva struktura proizvodnje kakvu vlasnici nađu za shodno. Što se tiče novih dugoročno posmatrano su zemlju kupili da bi je kada dođe vreme što bolje prodali, tako da ih navodnjavanje ne interesuje.

Prava je šteta što u Negotinskoj krajini, koja spada u najaridnije krajeve Srbije, posle severa Banata, ili su skoro u istoj ravni se nedovoljno koristi kanal koji je prokopan radi odvodnjavanja. Na kraju kanala do Dunava postavljena je crna stanica koja prepumpava vodu, kada je u višku. Negotinska krajina je, inače, ispod nivoa Đerdapskog jezera, a grad Negotin se nalazi 12 metara ispod nivoa Đerdapa. Ako bi se uradilo da ta crna stanica bude reverzibilna mi bismo rešili nekoliko pitanja. Dakle, mogli

Ne koristimo ni potencijale jezera

bismo kada je voda u višku, da je prepumpavamo u Dunav, a kada je u manjku da vraćamo u kanal. Naravno, tu bi morali određeni zahvati da se naprave, vezani za nivelacije, za pregrade, jer je sada pad vode okrenut Dunavu.

U čemu je još problem kada je u pitanju Negotinska krajina?

Poznato je da je ona na tresetištu, i u letnjim mesecima kada se ta voda ocedi prema Dunavu, postoji velika opasnost, a to se već nekoliko puta događalo, da se treset zapali. On se teško otkriva, tinja i zemlja propadne na tom mestu. To donosi velike štete, jer dolazi do degradacije i erozije zemljišta. Vraćanjem vode u kanal treset bi se ponovo napio vode, i on je odličan jer zadržava vodu i može obezbediti velike količine vlage biljkama. Dakle, jedno područje bi moglo da bude veoma atraktivno za poljoprivrednu proizvodnju, a pored toga kanal bi služio takođe proizvođačima da svoje površine zalivaju malim agrarnim proizvođačima.

Gašenje instituta i planova

Da se vratimo nauci koja je vapila 90-ih godina da se ozbiljno krene u istraživanje kako bi predupredili sušu i rešili problem, ili ga barem ublažili, ako nas bude zadesila suša, kao što se to dešava poslednjih godina. Jer, već tada se znalo da će od narednih 100 godina najmanje 51 biti sušna. Napravljen je jedan projekat koji je vodio tadašnji Institut za istraživanje u poljoprivredi Srbije iz Beograda. Na žalost, taj Institut danas ne postoji jer je nekome je smetao pa ga je rasturio. Sad se govori da je to bila politička odluka?! Istraživanja tog instituta su bila usmerena u nekoliko pravaca.

Prvo, da se stvore takve sorte i hibridi gajenih biljaka, koji će zahtevati manje vode za istu količinu suve materije ploda. Angažovana je sva naša naučna pamet, ali i eksperti iz inostranstva. Tako je pozvan gospodin Stiven Kvori iz Instituta iz Noriča, i on je na tom projektu veoma pomno radio kao vodeći fiziolog. Istina, Stiven Kvori je i danas u Srbiji, postao je naš građanin i još uvek može ozbiljno da radi na ovom poslu jer ima izuzetne rezultate. Mi smo bili na putu da stvorimo takve sorte, koje bi davale visoke prinose baš na ovom području, naročito kukuruza, ali i još nekih kultura. Na tom poslu su, pored nekadašnjeg Instituta, bili angažovani i Institut za genetiku iz Kostinbroda u Bugarskoj, Institut iz Sarvaša u

Mađarskoj, Institut iz Funduleja u Rumuniji. Na jednom skupu u Zaječaru 1998. godine predstavljani su prvi rezultati istraživanja predstavnicima naučnih instituta i pritom su date vrlo visoke ocene i očekivanja da će se doći do zadovoljavajućih rezultata. Na skupu su prisustvovali i predstavnici iz Australije, Meksika, Hong-Konga, Rusije, Moldavije, Ukrajine, Mađarske, Bugarske, Turske, Albanije, B i H, Hrvatske. Tada je doneta odluka da se u Zaječaru napravi Centar za istraživanje fenomena suše i biljne proizvodnje. Treba naglasiti da je bila uspostavljena odlična saradnja sa međunarodnom bankom gena ICARDA (Alepo-Sirija) koja ima ogromnu kolekciju gajenih biljaka iz polupustinjanskog pojasa od Maroka do Kazahstana. Cilj je bio ukrštanje naših sorti sa sortama otpornim na sušu. Nažalost, gašenjem Instituta Srbija, taj projekat nije realizovan. Bolje rečeno, Ministarstvo je već 1999/2000. godine ukinulo takav projekat što je pokazivalo kratkovidnost tadašnje politike koja je vođena u nauci.

Drugo, pored stvaranja novih sorti, oplemenjivanjem biljaka, unošenjem osobina koje imaju biljke gajene u polupustinjanskim uslovima, istraživanje je bilo usmereno i na agro-tehniku, način obrade zemljišta, konzervaciju vlage, organizovanje plodoreda, sa ciljem da se precizno utvrdi koje biljne vrste treba da budu predusev, koje mogu da budu podusev, međuusev, koje su za postrnu setvu.

Treće, poseban deo istraživanja se odnosio na načine navodnjavanja, kako bi se utvrdile optimalne norme zalivanja i koji sistemi najviše odgovaraju različitim tipovima zemljišta, vrstama biljaka i drugim uslovima. Paralelno su istraživani veliki sistemi, tifoni, kišna krila, sistemi "kap po kap", kao i klasični sistemi zalivanja-natapanjem. Ove treba imati u vidu da za neke od navedenih sistema trebaju velike pare. Imajući u vidu da u dobrom delu Srbije ne može da se obezbedi voda, kao što su Šumadija, neki delovi Timočke krajine, delovi zapadne Srbije, dakle, od istraživanja koja su se odnosila na oplemenjivanje i stvaranje novih sorti očekivali su se rezultati koji su trebali da značajno umanje negativne efekte suše i obezbede dalji razvoj poljoprivredne proizvodnje. Danas se treba hitno vratiti takvom jednom projektu, jer još uvek imamo domaće naučne pameti.

(Autor je član Odbora za selo SANU)

Nedovoljno iskorišćen kanal DTD

HRVATSKI POLJOPRIVREDNICI O PRVIM DANIMA U EU

Stroga pravila proizvodnje

- Znamo da naša proizvodnja nije baš konkurentna sa evropskom. Drugo, puno će se morati stvari rešavati u organizaciji poljoprivredne proizvodnje: ograničiti primenu zaštitnih sredstava, zaštite okoline, zaštite podzemnih voda - kaže predsednik hrvatskog zadružnog saveza i direktor Poljoprivredne zadruge „Lovas“ Adam Rendulić

Poljoprivrednici u Hrvatskoj su godinama pregovarali sa EU o tome šta su pravila ponašanja do ulaska i šta mogu da očekuju posle prijema. Na ono što je prošlo više se i ne vraćaju, već na ono što dolazi.

Prvi u seriji tekstova o ovoj temi prenosimo od Radio Beograda.

Hrvatska je postala punopravni član Evropske unije. To znači i početak velikih izazova i drugačiji način rada za svakog poljoprivrednika - kaže predsednik hrvatskog zadružnog saveza i direktor Poljoprivredne zadruge „Lovas“ Adam Rendulić.

Da li je zadružni pokret Hrvatske spreman na nove okolnosti članstva EU?

Mi smo se prilagođavali kroz deset godina. Međutim, zadružni sistem kod nas, inače, nije dovolj-

no razvijen, pogotovo u odnosu na evropske zemlje.

Koji problemi očekuju hrvatskog seljaka?

Prvo, to je tržište i konkurentnost. Znamo da naša proizvodnja nije baš konkurentna sa evropskom. Drugo, puno će se morati stvari rešavati u organizaciji poljoprivredne proizvodnje - ograničiti primenu zaštitnih sredstava, zaštite okoline, zaštite podzemnih voda. Zatim, otpad stočarski, stajnjak, kao i hemijske ambalaže... sve će se to morati odlagati po uredbama Evropske unije i rešavati po propisu. Ako hoćeš i malu stočarsku proizvodnju da imaš, moraš napraviti određeni objekat gde će se moći odlagati stajnjak i osoka. Ako toga nema, nećeš dobiti podsticaje.

Po vašem sudu, šta poljoprivrednik može da očekuje kao benefit u EU?

Odmah na početku ćemo moći dobiti podsticaje, to smo nekada zvali kapitalna ulaganja, a sada ćemo moći preko Evropske unije dobiti konkretno pomoć za mehanizaciju. Do sada nismo mogli dobiti iz tih pristupnih fondova (IPARD, SAPARD...) za mehanizaciju, traktore, priključne mašine i to će EU sufinansirati, kako za koju proizvodnju od 50-75 odsto. Eto, to je konkretan benefit koji će moći sada naši seljaci imati, ali će morati ispuniti puno uslova koje EU postavlja da bi dobio tu pomoć - rekao je Adam Rendulić novinaru Petru Kočiću.

Izvor: Radio Beograd

ARILJE • ZBOG OTKUPNE CENE

Nezadovoljni malinari

Otkupna cena malina u iva-

njičkom i ariljskom kraju trenutno iznosi 180 dinara za kilogram, što je kako proizvođači ističu, neprihvatljiv iznos, jer je kvalitet plodova vrlo dobar. Iako je malina u utorak uveče otkupljivana po ceni od 205 dinara, danas kasnije za kilogram ovog voća proizvođači mogu da dobiju svega 180, a prema rečima predsednika udruženja "Eko voće" iz Arilja Boža Jokovića, slično je stanje i u ivanjičkoj opštini.

Malinari iz ovog udruženja tvrde da je pad cene "crvenog zlata" paradoks, obzirom da je kvalitet voća vrlo dobar.

- Mi smo ovo jagodičasto voće laggerovali u hladnjače, i nećemo ga plasirati na tržište dok se ne formira odgovarajuća cena. Smatramo da je cena od 180 dinara neprihvatljiva, a najviše će biti oštećeni malinari u višim predelima ariljskog područja, imajući u vidu da je tek počela berba - navodi Joković.

On je dodao i da se u ovom trenutku još uvek ne zna pod kojim uslovima će biti isplaćene ovogodišnje količine maline.

- Neophodan je ozbiljan pristup rešavanju problema, kako proizvodnja ne bi bila ugrožena, obzirom da postoji nedostatak ovog voća na tržištu - istakao je Joković. S. P.

Otkupna cena maline zabrinula proizvođače

ДОО ветеринарска
СТАНЦИЈА
САВА СРЕМ

Лаћарак

Лаћарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266

Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић

Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80

Др. вет. мед. спец. Миленко Перић

Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9

Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац

Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24

Др. вет. мед. Милорад Кевић

Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7

Др. вет. мед. Наташа Секулић

- Лечење
- Вакцинација
- Вештачко осемењавање
- Превентива
- Трихиноскопија
- Продаја пилића
- Сточна храна
- Премикси
- Лекови

VETERINA

Пише: **Dr vet. med. Katarina Sunajković**

(PARTUS) je složeni fiziološki proces, pri kome se iz gravidne materice vrši istiskivanje ploda, plodovih ovojnica i tečnosti u spolajnu sredinu. U krava se porođaj naziva teljenje, u kobilica ždrebljenje, koza jarenje, u ovaca jagnjenje, u svinja prašenje, u mačaka macenje, u kuja štenjenje itd.

O uzrocima nastajanja porođaja kao fiziološkog akta postojalo je nekoliko teorija, pa tako jedna od njih glasi da porođaj počinje od samog ploda, jer je materica nadražena njegovim refleksnim pokretima ili delovanjem specifičnih metaboličkih produkata koji se stvaraju u njegovom telu. Prema drugoj teoriji smatralo se da je placenta uzrok nastajanja porođaja, jer ona krajem graviditeta oduzima mnogo hranljivih materija od majčinog organizma i stvara specifične materije koje izazivaju kontrakcije materice. Danas, međutim, najrealnije i najverovatnije teorija porođaja je hormonalna i njom se tumači da posle genetski utvrđenog perioda gravidnosti, usledi delovanje polnih hormona estrogena, progesterona, hormona hipotalamusa, hipofize i pararenalnih žlezda. Hormonalno delovanje naročito je izraženo pred sam porođaj kada životinja pokazuje klinički vidljive znake skorijeg porođaja, pa tako kod

Porođaj kod životinja

Pri porođaju i neposredno posle njega porođajama treba obezbediti mir i nadzor. Mladunčad treba da ostanu neko vreme uz majku posle porođaja, radi uspostavljanja prirodnog odnosa majka-mladunče i uspostavljanje laktacije

Majka pred porođaj

krava dolazi do intenzivne relaksacije ligamenata svoda karlica, započinju se jame sa obe strane korena repa. U normalnim uslovima mlečna žlezda krava, nekoliko dana pre teljenja sadrži sekret sličan medu i tek nekoliko sati pred porođaj počinje da luči gust, žučkast sekret (kolostrum) sličan mleku i to je ujedno i najsigurniji znak za početak porođaja. Životinja se odvaja od drugih, nervozna je, apetit je smanjen, iscedak iz vulve, otok vulve i vimena.

Kobila ima sposobnost da odloži početak porođaja, pa se tako preko 80% kobilica ždrebi noci. Tri do četiri nedelje pred porođaj kod kobilica dolazi do intenzivnog uvećanja vimena, otoka sise. Oko 48 časova pre samog porođaja na vrhu sise se započinje voštana kapljica. Ponekad dolazi i do isticanja kolostruma. Dobar indikator porođaja, koji se javlja 4 sata pre rođenja ždrebeta, jeste tač-

kasto znojenje na bedrima i između zadnjih nogu.

Krmača pred prašenje ima smanjen apetit, nervozna je, dolazi do otoka vulve i vimena. Na sisama se mogu videti beličaste guste kapljice kolostruma. Isticanje kolostruma iz vimena javlja se 6 do 12 časova pre istiskivanja prvog praseta.

Kod ovaca pred jagnjenje dolazi do smanjenja apetita, nervoza, izdvajanje od drugih životinja, uvećanje vimena i iscedak iz vulve...

Porođaj je fiziološki akt i sastoji se iz interakcije majke i ploda. Plod se iz materice istiskuje materičnim kontrakcijama, potpomognutim stezanjem trbušnih mišića i sopstvenim, refleksnim pokretima. Materične kontrakcije nastaju pod uticajem hormona i neurovegetativnog sistema. Refleksne kontrakcije trbušnih mišića (trbušne prese) su sinhronizovane sa kontrakcijama uterusa, a potisnuti plod iz materice, koji pliva u tečnosti, zauzima položaj najmanjeg otpora, kako bi najlakše prošao kroz porođajni kanal. Porođajni kanal u životinja se sastoji iz mekog i koštanog dela. Meki deo čine materica, cerviks, vagina, vestibulum i vulva, a čvrsti koštani deo karlica sa karličnim kostima i prva 2-3 repna pršljena sa karličnim ligamentima. Kritične tačke porođajnog kanala životinja su ulaz u pelvisnu duplju sa trbušne strane, izlaz iz pelvisne duplje prema vagini, te vestibulum i vulva. Plod pri rađanju prolazi kroz porođajni kanal

u pravcu karlične osovine (axis pelvis) koja je različita kod različitih vrsta životinja. Pravac izvlačenja ploda pri porođaju mora biti u skladu sa karličnom osovinom. Kao fiziološki akt porođaj protiče u tri stadijuma:

* u prvom ili pripremnom stadijumu, dolazi do postavljanja fetusa u položaj za istiskivanje, otvaranje cerviksa i utiskivanje fetalnih ovojnica u porođajni kanal;

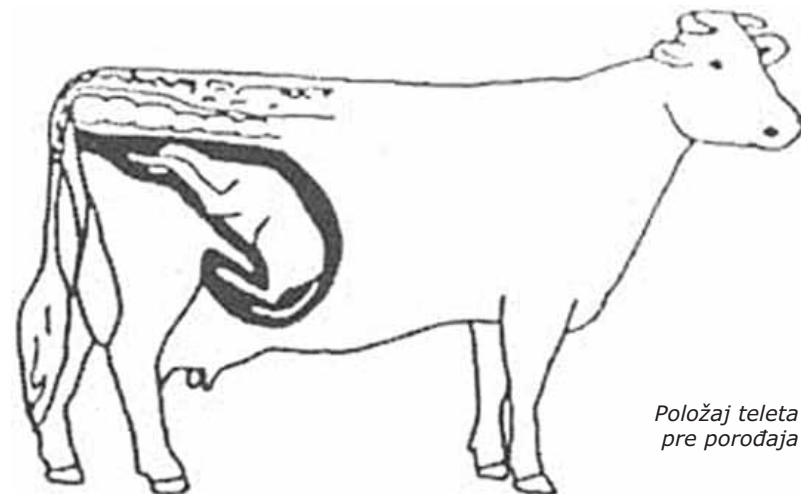
* u drugom ili ti stadijumu istiskivanja ploda dolazi do kontarkcija materice, refleksne kontrakcije trbušnih mišića (trbušne prese) i istiskivanje ploda;

* u trećem stadijumu dolazi do istiskivanja plodovih ovojnica i tečnosti.

U kobilica, krmača, mačaka, kuja placenta je istisnuta iz mate-

rice odmah posle porođaja, a u preživara 6-8 sati posle porođaja, delovanjem materičnih kontrakcija uz slabiju pomoć trbušne prese (dolores post partum). Kontrakcija materice posle istiskivanja ploda i placente traju još izvesno vreme, sa sve dužim međupauzama, za dan dva sasvim se izgube i prestaju. Pošto iz materice izadu sekudine (plod, plodove ovojnice i tečnost) cerviks i vagina se postepeno sužavaju.

Pri porođaju i neposredno posle njega porođajama treba obezbediti mir i nadzor. Mladunčad treba da ostanu neko vreme uz majku posle porođaja, radi uspostavljanja prirodnog odnosa majka-mladunče i uspostavljanje laktacije.

Položaj teleta pre porođaja

Razvrstavanje i sušenje pšenice

Od posebnog značaja je razvrstavanje pšenice prema sortama ili razvrstavanje prema sadržaju proteina i sedimentacionoj vrednosti, dok se u većini slučajeva razvrstavanje svodi prema vlažnosti, što je sa stanovišta skladištenja i najvažnije - Pravilnim izborom režima sušenja pšenice kvalitet zrna ne samo da se očuva, već se u znatnoj meri može i poboljšati

U toku prijema pšenice potrebno je izvršiti razvrstavanje u određene grupe, ne samo prema vlažnosti, već i prema drugim pokazateljima kvaliteta. Kod pšenice je od posebnog značaja razvrstavanje prema sortama ili razvrstavanje prema sadržaju proteina i sedimentacionoj vrednosti. U većini slučajeva praktične mogućnosti za razvrstavanje su vrlo male i svode se na razvrstavanje prema vlažnosti, što je sa stanovišta skladištenja i najvažnije. U tom slučaju pšenice je u toku prijema potrebno razvrstati na tri kategorije.

- Prvu kategoriju čini suvo zrno koje se odmah nakon odstranjivanja određenog dela primesa može skladištiti i uz uobičajene mere eleviranja bez ikakvih problema sačuvati duže vreme. Najviše pšenice u našim uslovima spada u ovu kategoriju.

- Drugu kategoriju čini poluvlažno zrno koje može da se skladišti i bez sušenja, ali se tokom skladištenja moraju preduzimati posebne mere zaštite, kao što su hlađenje i aktivna ventilacija kojima se mogu u potpunosti sprečiti procesi samozagrevanja i druge negativne pojave. Značajne količine pšenice spadaju u ovu kategoriju.

- Treću kategoriju predstavlja vlažno zrno koje pre skladištenja mora da se osuši, ili da se vlažnost dovede do nivoa poluvlažnog zrna prema kojem se primenjuju iste mere kao i prema poluvlažnom zrnu. Najčešće se ovakvo zrno suši do vlažnosti ispod kritičnog nivoa i na njemu se primenjuju mere kao kod suvog zrna. U ovu kategoriju spadaju vlažnije partije pšenice koje se prve ubiraju i partije pšenice koje su ubirane u nepovoljnim klimatskim uslovima.

Čišćenje vlažne pšenice

Pre sušenja se iz zrnaste mase moraju izdvojiti grube primese, kao što su delovi klasa i stabljike, kao i drugi predmeti koji u sušari mogu da izazovu neravnomeran tok i ozbiljne smetnje. Ovdje do izražaja dolazi samosortiranje pa se uz zidove sušare koncentrišu ove primese koje zaustavljaju protok pšenice. Zbog dužeg zadržavanja u sušari ovaj deo pšenice koja se suši se presuši tako da može doći i do požara. Da bi se sprečile ove pojave pre sušenja se iz pšenične mase moraju izdvojiti grube primese, što se obavlja na posebnom uređaju za izdvajanje primesa iz vlažne zrnene mase. Postoji više ovih uređaja i najviše je zastupljen rotacioni aspirator.

Rotacioni aspirator čini bubanj od grubog žičanog tkiva koji se

Praksa je pokazala da sasušenje do 3% za pšenicu ne utiče na kvalitet

Osnovni parametri režima sušenja pšenice su maksimalna temperatura do koje zrno sme da se zagreje, trajanje sušenja i kinetika procesa zagrevanja

okreće i lako propušta zrno sa sitnim primesama. Preko bubnja prelaze samo grube primese kao što su klasa i delovi stabljike i ostale grube primese koje se nađu u pšeničnoj masi. Pored toga sa dobro podešenom aspiracijom se odvajaju i lakše primese u obliku pleve, prašine i drugo.

Sušenje pšenice

Sušenje pšenice, kao faza pripreme za skladištenje, od izuzetnog je značaja za očuvanje kvaliteta, kao i iz ekonomskih razloga. Pravilnim izborom režima sušenja kvalitet zrna ne samo da se očuva, već se u znatnoj meri može i poboljšati, naročito kod pšenice, a pored toga može u značajnoj meri da se utiče i na mikroflore zrna. Ekonomski aspekt sušenja ogleda se u povećanim troškovima, jer je sušenje dosta skup proces. Treba imati na umu da se za svaki kilogram isparene vode kod sušenja pšenice utroši oko 4MJ toplotne energije što odgovara 0,1kg dizel goriva ili odgovarajućoj količini prirodnog gasa.

Zrno pšenice je živ organizam čiju vitalnost treba sačuvati u pro-

cesu sušenja, a isto tako je potrebno da se sačuva, a po mogućnosti i poboljša, tehnološki kvalitet. To se postiže pravilnim izborom režima sušenja a pod tim se podrazumeva izbor temperature i vremena trajanja sušenja. Gubitak vitalnosti zrna koji se ogleda u klijavosti i energiji klijanja kao i opadanje tehnološke vrednosti u prvom redu su posledica negativnog delovanja temperature na makromolekule belančevina. Delovanjem visoke temperature dolazi do denaturacije belančevina što utiče na smanjenje tehnološkog kvaliteta pšenice. Ukoliko su temperature sušenja niže, a vreme sušenja kraće, nastale promene su povratne - tada je reč o povratnoj ili reverzibilnoj denaturaciji belančevina.

Reverzibilna denaturacija u nekim slučajevima može čak i pozitivno da se odrazi na tehnološki kvalitet što je slučaj kod pšenice sa slabim lepkom. Pšenica sa slabim i suviše rastegljivim lepkom pod uticajem povišenih temperatura dobija na kvalitetu jer lepak postaje otporniji a time i kvalitetniji. Pozitivno delovanje viših temperatura na sušenje pšenice sa slabim i rastegljivim lepkom ide samo do određene granice, a kada se ta granica pređe lepak postaje krk i nerastegljiv. Brašno od ovakve pšenice je loših pećivnih osobina. Za razliku od tehnološkog kvaliteta vitalne funkcije zrna izražene kroz klijavost i energiju klijanja sa povećanjem temperature opadaju do potpunog gubitka.

Osnovni parametri režima sušenja pšenice su maksimalna temperatura do koje zrno sme da se zagreje, trajanje sušenja i kinetika procesa zagrevanja.

Maksimalna temperatura na koju zrno sme da se zagreje u procesu sušenja zavisi od vrste žita, nivoa vlažnosti i namene žita. Zrna sa visokom vlagom su znatno osetljivija na visoke temperature pa je i maksimalna temperatura za sušenje takvih partija pšenice znatno niža nego za suvlje partije pšenice. U tom smislu mogu se koristiti različite empirijske formule za izračunavanje dozvoljene temperature u zavisnosti od vlažnosti zrna i od vremena delovanja te temperature.

Jedna od empirijskih formula koja se odnosi na temperaturu za sušenje semenske pšenice je sledeća:

$$T_{max} \leq \frac{2350}{0,37 SM + W} + 20 - 10 \log t [^{\circ}C]$$

Maksimalna temperatura zrna pšenice		
Tip pšenice	vлага pšenice	maksimalna temperatura-zrna
Sa jakim lepkom	do 20%	45
	preko 20%	40
Sa srednjim lepkom	do 20%	50
	preko 20%	45
Sa slabim lepkom	do 20 %	60
	preko 20%	55
Staklasta tvrda pšenica	do 20%	50
	preko 20%	45

Tabela 1.

Značajno razvrstavanje prema sortama ili prema sadržaju proteina i sedimentacionoj vrednosti

(SM - sadržaj suve materije u zrnu [%], W - sadržaj vode u zrnu [%], t - vreme koje je zrno bilo izloženo maksimalnoj temperaturi [min]).

Maksimalna temperatura sušenja pšenice zavisi i od namene pšenice. Semenska pšenica se suši na temperaturi koja je za desetak stepeni niža od temperature za sušenje merkantilne pšenice. Prema nekim autorima pri sušenju semenske pšenice zrno ne bi smela da se zagreju preko 40°C. Maksimalna temperatura sušenja zavisi i od tipa, odnosno, kvaliteta pšenice. Pšenica sa jakim lepkom suši se na nižoj temperaturi, dok pšenica sa slabim lepkom podnosi višu temperaturu sušenja.

Maksimalne temperature zrna u zavisnosti od vlage i tipa pšenice date su u tabeli 1.

Pravilno održavanje temperaturnog režima je vrlo značajno i kod sušenja kukuruza, kao i kukuruza za proizvodnju skroba. Kukuruz namenjen za stočnu hranu podnosi temperaturu zrna i do 50°C. Veće temperature nisu preporučljive jer za posledicu imaju stvaranje velike količine loma.

Drugi značajan parametar je vreme tokom kojeg je zrno izloženo sušenju. Ukoliko sušenje traje

duže temperatura sušenja mora biti niža, dok se za kraće vreme sušenja mogu koristiti i više temperature.

Vreme sušenja u zavisnosti od brzine sušenja i početne vlažnosti izračunava se po formuli:

$$T = \frac{1}{N} (W1 - W2) [h]$$

(N - brzina sušenja izražena u % na sat, W1 - početna vlažnost, W2 - krajnja vlažnost).

Kvalitet sušenog zrna zavisi i od količine vlage koja se odstrani u jednom propuštanju kroz sušaru. Praksa je pokazala da sasušenje do 3% za pšenicu ne utiče na kvalitet dok veća sasušnja, pogotovo ako nisu usklađeni svi parametri, mogu značajno da se odraze na kvalitet zrna.

Dozvoljeno sasušenje u jednom propuštanju kroz sušaru za pšenicu može se izračunati po formuli:

$$W1 - W2 = 0,185 t + 3 [\%]$$

(W1 - vlažnost zrna na ulasku u sušaru, W2 - vlažnost zrna na izlasku iz sušare, t - vreme zadržavanja zrna u sušari [min]).

Vladimir Lemajić, Dipl. ing.
Foto: D. Čosić

NAKON POŽNJEVENIH 80 Odsto površina pod pšenicom

Prinosi iznad očekivanja

U rumskoj, iriškoj i indijskoj opštini najniži prinosi 3,5, a najviši oko devet tona po hektaru

Na teritoriji koju svojom savetodavnom delatnošću pokriva Poljoprivredno-stručna služba "Ruma", a to su rumška, iriška i indijska opština, pod pšenicom je bilo 20.278 hektara, na rumšku opštinu odnosi se 9.960 hektara. Prošlonedeljne kiše omele su ratare da završe jedan od najznačajnijih poslova u poljoprivredi, pa ipak, prema procenama stručnjaka na terenu, više od 80 procenata hlebnog žita već je u silosima ili privatnim ambarima.

Na temu žetve razgovarali smo početkom ove nedelje sa savetodavcem za ratarsku proizvodnju **Goranom Drobnijakom**.

Goran Drobnijak

Mogu li se već sada sumirati rezultati ovogodišnje žetve, sa aspekta prinosa i uravnoteženosti roda na pojedinim atarima?

- Prema podacima od 9. jula, 80 procenata površina pod pšenicom

je požnjeveno. Prosečan prinos za sada je 5,5 tona po hektaru. Opšta je ocena da je ove godine prinos veći od višegodišnjeg proseka.

Sve u svemu, dobra godina za pšenicu

Prinosi veći od prošlogodišnjih

Vremenske prilike su bile povoljne za razvoj pšenice, posebno kada se govori o količini padavina. Najniži zabeleženi prinosu su 3,5 tona, a najviši devet tona po hektaru. Mada to još nije zvanično potvrđeno, jer žetva još traje, rekordni prinosi zabeleženi su u indijskom ataru, ali i u voganjskom, kada je o rumskoj opštini reč.

Šta je sve uticalo na to da se dobiju ovi skromniji prinosi, u vezi s tim - o čemu treba posebno voditi računa sledeće godine?

- Niži prinosi zabeleženi su na parcelama na kojima je došlo do poleganja u ranoj fazi razvoja pšenice. To znači da na tim njivama nije u dovoljnoj meri primenjena agrotehnika, da se nije vodilo računa o zaštiti bilja od bolesti, i da je bačeno manje đubriva nego što je potrebno.

Koliko će poleganje pšenice uticati na smanjenje prinosa?

- U proseku, prinos će biti manji za oko 10 procenata. Poleganje pšenice otežava i samu žetvu, sem rasipanja, zrno koje je bilo pri zemlji ima i veću vlažnost. Na početku žetve vlažnost zrna je bila nešto veća - oko 80 kilograma, da bi se kasnije smanjila.

Može li se već sada dati osvrt na žetvu, koje sve pouke proizvođači treba da izvuku o proizvodnji hlebnog žita za naredne godine?

- Sve u svemu, ovo je dobra godina za pšenicu. Pri analizi prinosa ne treba ići od atara do atara, već reći istinu - loš rod je kod loših proizvođača, i obrnuto. Pokazalo se, po ko zna koji put, od kolikog je značaja tretman protiv bolesti kod pšenice. Zbog obilnih pada-

vina, ova godina je bila povoljna za razvoj bolesti. Rekordni su zabeleženi tamo gde je bila puna primena agrotehničkih mera, i gde je izvršeno pravilno đubrenje, na bazi prethodne analize zemljišta. Naravno, ne treba zaboraviti ni na rokove setve, kasnija setva od one u optimalnom roku uvek podrazumeva slabiji prinos.

Kakva je situacija sa ječmom i tritikalima?

- U rumskoj opštini ječam je bio zastupljen na oko 300 hektara. Žetva je uglavnom završena, prosečan prinos je oko pet tona po hektaru. Slično je i sa tritikalima, mada tu žetva još nije gotova - slično pšenici, i ovde je rod skunat sa oko 80 odsto površina, a prinosi se kreću od pet do 5,5 tona po hektaru.

K. Kuzmanović

IZ ODSEKA ZA POLJOPRIVREDU AGENCIJE ZA RAZVOJ OPŠTINE PEĆINCI

Dobar rod i kvalitet zrna

Na prinose pšenice, sem kvaliteta zemljišta, primene agrotehničkih mera i vremenskih neprilika, svakako utiče i izbor sorti hlebnog žita

Po podacima Agencije za razvoj opštine Pećinci, Odseka za poljoprivredu, poljoprivrednici u pećinačkoj opštini ove godine imali su pod pšenicom 8.300 hektara, pod ozimim ječmom preko 800 hektara i pod ostalim strninama (tritikal, jara i ozima zob) oko 1.000 hektara. Žetva ječma je završena krajem juna, a žetva pšenice, po rečima **Pere Graovca**, privodi se kraju. Hleбно žito donelo je dobar rod s prosečnim prinosom od 5 tona po hektaru, dok kod ozimog ječma prosečan prinos iznosio 3,5 tona po hektaru, a kod ostalih strnina rodost se kretala do 3 tone po hektaru.

- Prinosi su dobri i kvalitet zadovoljavajući, bez obzira što su u jednom vremenskom periodu bile visoke temperature, ali nije bilo toplih vetrova i pšenica je imala normalan tok zrenja tako da je dala i dobar rod i hektolitarsku težinu. Međutim, na mestima bilo je i podbačaja, tamo gde je hleбно žito obolelo od fuzarijuma i tu je i hektolitar bio ispod JUS kvaliteta - rekao je za „Sremsku poljoprivredu“ u svojstvu agronoma **Milan Aleksić**, direktor Agencije

Milan Aleksić

za razvoj opštine Pećinci. Takođe, Aleksić je dodao da su prinosi smanjeni i na parcelama lošijeg kvaliteta s smanjenim dozama mineralnog đubriva, kao i na njivama gde je pšenica polegla usled olujnog vetra i primene veće količine veštačkog đubriva. A na prinose pšenice, sem

kvaliteta zemljišta i primene agrotehničkih mera, svakako utiče i izbor sorti hlebnog žita.

Po rečima Milana Aleksića u atarima pećinačke opštine po pitanju rodosti, od ranih sorti najbolje se pokazala Simonida, od srednjih Novosadska S 40, a Apač od poznih sorti.

- To su sorte koje daju solidne prinose na ovom području i naši poljoprivrednici su, uglavnom zadovoljni prinosom, ali ne i cenom. U sezoni žetve, ovde otkupljivači nude 15 dinara za kilogram pšenice, a neka realna cena koju poljoprivrednici očekuju mogla bi biti između 18 i 20 dinara za kilogram, tako da se mnogi naši proizvođači opredeljuju da uskladište svoje žito i sačekaju bolju cenu - naglašava Aleksić.

Međutim, i u pećinačkoj opštini proizvođači hlebnog žita se žale na državu koja ih s cenom pšenice uvek dovodi u stanje neizvesnosti, jer se ona nikada ne zna pre žetve. I skladištenje i čekanje bolje cene, ipak je za njih opterećenje. Za individualne proizvođače hlebnog žita bi najbolje bilo kada bi količine pše-

Polegla pšenica u ataru Popinaca

nice predviđene za prodaju mogli da predaju u toku vršidbe, odmah s njive i nastave da se bave drugim poljoprivrednim poslovima, a za to

je potrebna bolja organizovanost i samih poljoprivrednika i nadeležnih institucija.

G. Majstorović

VOGANJ • U ŽETVI SA PAVLOM NENADOVIĆEM

Više od kilograma po metru kvadratnom

Višegodišnji rekorder Srema, Pavle Nenadović iz Vognja, i ove godine žanje 300 jutara pšenice. Sve su novosadske sorte: Simonida, Zvezdana i nešto od novije genetike.

Kako je, 5. jula, kiša pretila da će prekinuti žetvu, razgovarao sam sa Pavlom u kabini njegovog savremenog kombajna Claas - jer nije bilo vremena ni za najkraću pauzu! Srećom u kabini nema buke, radi klima, jednostavno sve je kompjuterizovano.

Kakvi su prvi rezultati ovogodišnje žetve?

- Do sada je skidana Simonida. Ne znam tačan prinos, ali je prosek preko 4,7 tona po jutru. Što se tiče Zvezdane, na prvoj njivi od 16,5 hektara, u žetvi koju sam obavio 4. jula, ostvaren je prinos od 10,05 tona po hektaru, odnosno, preko 5,7 tona po jutru, sa hektolitarskom masom od 82,5 kilograma i vlagom od 11,3%. Inače, na pojedinim delovima parcele kompjuter u kom-

bajnu je beležio i prinose koji su se kretali između 11 i 12 tona po hektaru.

Zašto sežete isključivo NS sorte pšenice?

- Sejao sam raznorazne sorte pšenice. Uglavnom, svih proteklih

godina, u kojima sam ostvarivao zavidne prinose, držim se novosadskih sorti i ne planiram da ih menjam, jer zašto menjati ono što je dobro. Imam i dobar prinos i dobar kvalitet.

Kada je izvršena setva i kakvu ste agrotehniku primenili?

Kompjuter u kombajnu beležio i prinose između 11 i 12 tona po hektaru

Pavle Nenadović

Na parceli od 16,5 hektara, sa novosadskom sortom Zvezdana, Pavle Nenadović ostvario je prinos od 10,05 tona po hektaru, sa hektolitarskom masom od 82,5 kilograma i vlagom od 11,3%

- Vreme setve je bilo u optimalnom roku, od 10. do 20. oktobra. Predusev je bio kukuruz na svim parcelama. Bačeno je 100 kilograma uree po jutru pre setve. Setvu sam obavio sa najsavremenijom sejačicom Horsch. Prihrana sam radio jednom sa 200 kilograma AN-a po jutru. Na svim parcelama tri puta je primenjena zaštita fungicidima, takođe rađena je zaštita od trave herbicidima, kao i insekticidima, i urađena je prihrana preko lista. Na nekih 100 jutara radio sam i četvrti tretman. U prvom tretmanu je korišćen Sekator, Falcon i insekticid, u drugom Sphere, u trećem Prostaro i Eurofertil, a na parcelama gde sam radio i četvrti tretman opet je primenjen Sphere.

Da li ste radili analizu zemljišta?

- Što se tiče analize zemljišta rađena je osnovna plodnost i ustanovljeno je da zemlja ima dovoljno fosfora i kalijuma.

Da li ćete odmah prodati pšenicu?

- Pšenicu ne planiram da prodajem po trenutnoj ceni, već ću je dati na čuvanje. Ne znam kada ću je prodati jer to zavisi od mnogo faktora. Na primer: kakvo će biti vreme, kakav će biti rod kukuruza? Nisam trenutno opterećen sa cenom, razmišljam samo o tome da se uradi posao.

Kome predajete pšenicu i da li ste zadovoljni saradnjom?

- Pšenicu prodajem mlinarima. Sve je stvar dogovora, ali imam i količinu i kvalitet, što njima odgovara. Predajem pšenicu rumskom "Žitoprometu" već nekih 10-15 godina, jer sa njima imam zaista odličnu saradnju - rekao je Pavle Nenadović.

I stručnjaci novosadskog Instituta za ratarstvo i povrtarstvo su tokom cele vegetacione sezone pratili razvoj pšenice na parcelama Pavla Nenadovića, jer ovaj ugledni proizvođač iz Vognja ništa ne prepušta slučaju.

D. Čosić

ŠAŠINCI • SREMSKA MITROVICA: U ŽETVI SA MILENKOM MALENKOVIĆEM I MILANOM STANIĆEM

Rod dobar, od cene boli glava

Kako je žetva odmicalla, sremski paori sve manje su brinuli o rodu, a sve više o ceni koju bi mogli dobiti. Tako, dok jedni tvrde da će veliki rod, i pored činjenice da će cena pasti ispod 20 dinara otplatiti rad, drugi smatraju da će niska cena dovesti paore do pred ivicu opstanka.

Jedan od onih koji misle da će niska cena skupo koštati paore je i **Milenko Malenković** iz Šašinaca.

- Pod pšenicom sam imao oko 70 hektara oranica, a prosečan rod koji očekujemo ove godine je pet tona po hektaru i to sa sortama „Simonida“ i „Zvezdana“. Od agrotehnikе sve je obavljeno u roku, sa dve prihrane đubrivima i dve zaštite. Generalno uzev, nisam zadovoljan, ali ne rodom koji jeste bogat, već je problem u tome što će roda biti mnogo pa će to direktno uticati na pad cene, tako da opet nećemo uspeti da se pokrijemo. Mnogo bi bolje bilo da je manje roda, da je cena kao i prošle godine oko 27 dinara i svi bi bili mirni i ne bi bilo muka. Ovo je još gore nego prošle godine i sumnjam da će od obećanih 25 dinara ostati i 16 koliko se priča.

Milenko Malenković

Shodno tome, žito ću lagerovati i čekaću, pravu cenu ako je uopšte i bude iako nisam previše ubeđen u to, jasan je Malenković.

Dobar rod ove godine imao je i **Milan Stanić** iz Sremske Mitrovice, koji je svoje žito „skidao“ sa oko sedam jutara zemlje na potezu između Lačarka i Čalme.

- Mi smo, što se agrotehnikе tiče odradili sve što je bilo po-

Sa njive, žito na lager do bolje cene

trebno, u vremenu u kojem se to očekivalo, godina je, barem što se tiče žita, bila dobra tako da smo imali nešto preko pet tona po hektaru. Mnogi smatraju da je

bolje da je manje roda jer bi i cena bila veća, ali šta je tu je. Ja mislim da je ovako bolje, jer, ako ništa drugo, lagerovaće se, stiće i cena, ali će, mimo svega to-

Milan Stanić

ga, biti žita i za rezerve - smatra Stanić.- Mislim da se čitava stvar mora posmatrati dosta šire i voditi računa o nacionalnom interesu, a on svakako nije da žita ima manje. Sve ostalo je ne nebitno, ali manje bitno.

S. L.

LAČARAK - NOČAJ - STARA PAZOVA – ŠID • ŽETELAČKE PRIČE

Čekajući prve ratarske novce

Računica kaže da su troškovi proizvodnje pšenice, računajući zakup, hemijska sredstva, đubrivo, naftu, rezervne delove i drugo, povećani za oko 30 posto – Koja je realna cena pšenice?

Žetva pšenice na 54.441 hektara z Sremu privodi se kraju. Hlebnog zrna biće daleko više nego prošle godine. Najpre, zbog dobrog roda, a potom i zbog činjenice da su ove godine površine pod pšenicom za 21 posto veće nego lane. Naši novinari su „prošpartali“ sremsku žitnicu i zabeležili žetelačke divane koji su skoro svuda isti: svi su zadovoljni zbog dobrih prinosa, ali i zabrinuti zbog neizvesne cene hlebnog zrna.

Poljoprivrednik **Stevica Umetić** iz Lačarka, nije nezadovoljan prinosom na desetak jutara. Ostvario je šest tona hlebnog zrna po hektaru, ali mu je bolje bilo kada je imao manji rod, važe radni učinak ovaj poljoprivredni proizvođač.

- Ovo je prvi novac nas seljaka koji živimo od ratarstva i koji se ne bavimo stočarstvom. Zato nam je ovaj veoma važan. Cena pšenice se još ne zna, žetva odmiče, a setva je bila višestruko skuplja nego lane - jada se Stevica Umetić i poručuje kupcima da objave cenu pšenice kako bi znao na čemu je jer ovo čekanje ničemu ne vodi.

Poljoprivrednik iz Stare Pazove **Janko Forgač** zadovoljan je ovogodišnjim prinosom hlebnog žita. S obzirom da se, pored ratarstva bavi i stočarstvom, vinogradarstvom i voćarstvom, pod pšenicom nije imao mnogo, svega tri jutara. Međutim, zadovoljan je ostvarenim prinosom ovogodišnjeg roda od 4,3 tone po jutru koje je uskladištilo do bolje cene.

- Otkupljivači nam sada nude od 16 do 18 dinara po kilogramu, a država još nije odredila cenu. To je njena stara boljka, pa ako je rodilo, nećemo ga dati džabe. Uskladištio sam 12 tona za prodaju i nešto za sebe. Čekaću bolju cenu. Ne treba

Žetelački divani

država da mi da subvencije, nego bolju cenu, da se ona unapred zna i da nam omogući da svoju robu izvezemo - priča Janko Forgač i dodaje da nisu nisu prinosi pšenice kod svih tako dobri kao što je to bio slučaj kod njega.

- Bilo je i poleganja, a u fazi naliivanja i zrenja, žito je pretrpelo i toplotni udar što mu je skinulo gramažu zrna. Međutim, kod većine ratara pšenica je dobro rodila. Ne govorim o velikim preduzećima, nego o nama srednjim i malim poljoprivrednicima. Svim mi treba da težimo ka organskoj poljoprivrednoj proizvod-

„Bilo je i poleganja, a u fazi naliivanja i zrenja, žito je pretrpelo i toplotni udar što mu je skinulo gramažu zrna. Međutim, kod većine ratara pšenica je dobro rodila. Ne govorim o velikim preduzećima, nego o nama srednjim i malim poljoprivrednicima. Svim mi treba da težimo ka organskoj poljoprivrednoj proizvodnji kao zaokruženoj celini u jednom poljoprivrednom domaćinstvu.“

nji kao zaokruženoj celini u jednom poljoprivrednom domaćinstvu. Međutim, retko ko može sam da obezbedi plasman i ostvari odgovarajuću cenu - konstatuje Janko Forgač.

Prinosom je zadovoljan i **Raduško Jelikić** iz Nočaja, koji obrađuje pet hektara zemlje. Ovogodišnji rod pšenice je već požnjeo. Zadovoljan je sa ostvarenih 5,5 tona po hektaru, ali ni zrno nije prodao, već ga je, barem za privremeno čuvanje, ostavio u magacinu ne bi li pšenica dočekala veću otkupnu cenu.

Ne valja ni kad dobro rodi?

Isplativa samo cena od 22 dinara?

Kolone pred pojedinim mlinovima

Cena koju trenutno nude trenutno trgovci na ovom području nije veća od 16,5 dinara za kilogram i ne odgovara Jelikiću. Ovaj Nočajac otvoreno kaže da, poput većine ostalih proizvođača, neće moći da čeka dugo da se cena pšenice poveća zbog dugova koji ga tište, a odnose se na setvu i život uopšte...

- Većina nas je zadužena ili za svakodnevne troškove ili za setvu i na to trgovci računaju. Većina proizvođača zato pristane na ponudu i ovu stvarno nisku cenu otkupa. I sam se pitam: dokle ću izdržati? Ako uspem da izdržim do kraja meseca, biće dobro. Kada prodam pšenicu, zna se gde će novac. Treba platiti kombajnisti za rad, vratiti dug za posejano seme, za potrošeno đubrivo, treba platiti neke druge troškove. Meni će, u najboljem slučaju, ostati tona odnosno 16.500 dinara. Za te pare kupiću gorivo da zaorem strnište, uz to stižu i novi poslovi - veli Raduško Jelikić.

U koloni pred „Mitinim mlinom“ u Šidu dok je čekao da preda deo požnjevene pšenice, zatekli smo **Zorana Mišljenovića** iz Berkasova. On, kao i drugi ratari, u prvi plan ističe činjenicu da je ove godine hlebnog zrna dobro ponelo, čak iznad očekivanja. Sa skoro 20 hektara očekuje prosečan prinos od 7,5 tona po hektaru, što je znatno više nego lane. Posejao je sortu "ferija", ne baš uobičajenu na ovim prostorima, ali koja se postepeno uvodi u

praksu i daje solidne rezultate. Prskao je protiv poleganja žita, poštuovao sva uputstva stručnjaka i - trud se isplatio.

Međutim, to je samo jedna strana medalje, jer Zoran kao i ostali proizvođači ne zna po kojoj ceni će država otkupljivati pšenicu. Sasvim pouzdano zna da su troškovi proizvodnje (zakup, hemijska sredstva, đubrivo, nafta, rezervni delovi i dr.) povećani za oko 30 odsto.

- Najavljeno je da bi cena mogla biti 18 do 20 dinara za kilogram, ali za nas bi tek cena od 22 dinara bila isplativa. A i to bi značilo samo pokrivanje osnovnih troškova i mogućnost ulaganja u novu proizvodnju, bez neke veće zarade. Dok Robne rezerve ne izađu sa svojom cenom, koja je za seljake merodavna, pšenicu ću ostaviti na lageru i - sačekati. Ukoliko ne budemo zadovoljni utvrđenom cenom, postoje samo dva rešenja: da tražimo kupce na drugoj strani, ili žitom hranimo stoku. Sve što mi, seljaci, proizvedemo za nas je velika nepoznanica, jer dok se u drugim zemljama uslovi otkupa znaju i pet godina unapred, mi sve radimo "na blef" - ističe Mišljenović.

Još će dodati da je prošlogodišnja cena od 23 dinara bila realna i svi su bili zadovoljni. Ali, onda su ostvareni manji prinosi, dok je ove godine dobro rodilo i nema loše pšenice.

E. S. P.

Stanje na usevima i zasadima

SREMSKA MITROVICA: Kruškina buva

Obična kruškina buva – *Cacopsylla pyri*, prisutna je u zasadima kruške sa različitim intenzitetima napada u zavisnosti od mera koje su sprovedene u voćnjacima od samog početka vegetacije.

Po akumulisanim stepen danima od 01.01. kruškina buva je na 1608 CDD zaključno sa 08.07.

U voćnjacima gde je zaštita bila adekvatna prisutna su imaga koja intenzivno polažu jaja. Jaja su različite starosti od narandžastih do pred samo piljenje.

Prisutne su i tek ispile larve. Voćnjaci koji nisu imali adekvatnu zaštitu obiluju svim razvojnim stadijumima kruškine buve.

Najveći broj je stariji larveni stadijumi L4-L5 koje se najčešće nalaze na sastavu dva ploda u velikoj količini medne rose.

Preporučuje se proizvođačima da ukoliko se u voćnjacima nalaze mlađi larveni stadijumi u kasnim večernjim satima urade tretman sa a.m. abamectin Vertimec 018 EC u koncentraciji 0,15%, koji ima karenca za krušku 15 dana, preparatu dodati i okvašivač Silwet 0,03%.

Ili koristiti preparat a.m. clotianidin preparat Apache 50 WG u koncentraciji od 0,035% ,koji deluje na imaga i mlađe larvene stadijume, preparat karence 15 dana.

Tamo gde su prisutni stariji larveni stadijumi sa mednom rosom dodati okvašivač Silwet u konc.0,03%.

SREMSKA MITROVICA: Pegavost šećerne repe

Na teritoriji RC Sremska Mitrovica, šećerna repa se se nalazi u fenofazi BBCH 39-potpuno sklopljeni redovi.

Obilaskom useva šećerne repe, 04.07., uočena je pojava pega koje su na osetljivim sortama kao što je Robusta, Asketa prisutne na nivou više od jedne pege na 50% biljaka.

Mikroskopiranjem izolovanih pega uočili smo prisustvo konidija *Cercospora beticola*.

Praćenjem meteoroloških uslova na AMS koje su postavljene u usevu šećerne repe beleži se u periodu od 24, 25 i 26.06. povoljni uslovi, odnosno DIV dnevne infektivne vrednosti više od 7.

Zatim u periodu od 06.07.do 08.07. imamo 7,2 mm padavina, prosečne temperature 21,5 stepeni i veoma visoke vrednosti relativne vlage 85-100%.

Ponovo je postignuta dvodnevna infektivna vrednost viša od 7, tako da se proizvođačima koje imaju na parcelama zasejane sorte sa manjom tolerantnošću na *Cercospora beticola*, preporučuje obilazak parcela (ukoliko se utvrdi prisustvo više od jedne pege na 50% biljaka) preporučuje se fungicidni tretman.

Koristiti sledeće preparate:

1. Acanto plus a.m. pikoksistrobin + ciprokonazol 0,8 l/ha
2. Antre plus a.m. tebukonazol + tiofanat metil 1,5 l/ha
3. Bravo a.m. hlorotalonil 1l/ha + Rias a.m. difenokonazol + propikonazol 0,3 l/ha

Kod sorata šećerne repe, gde nemamo prisustvo pega na 50% biljaka nije postignut epidemijski prag i ne preporučuje se fungicidni tretman.

RUMA: Prve pege na repi

Na terenu RC Ruma šećerna repa se nalazi u fenofazi 39 BBCH (od 90% do 100% biljaka zatvorilo redove).

Na ogleđnoj parceli, na lokalitetu Ruma/Fišer, u usevu šećerne repe (setva 15.04.2013.) vizuelnim pregledom 02.07.2013. uočene su prve pojedinačne pege od prouzrokovala pegavosti lista šećerne repe (*Cercospora beticola*) u indeksu napada od 0,5%. Nakon dvodnevne inkubacije u laboratorijskim uslovima mikroskopiranjem je potvrđeno prisustvo konidija ove gljive.

Analiziranjem podataka sa meteorološke stanice, povoljni uslovi za ostvarenje infekcije su bili u sledećim periodima (tabela 1.)

Do 14.06. šećerna repa još nije sklopila redove, što je i pored uslova povoljnih za infekciju uslovalo izostanak simptoma.

Nakon poslednjeg povoljnog perioda (21.06.-25.06.), sa potpunim sklapanjem redova i po završenom inkubacionom periodu, uočeni su i prvi simptomi.

U periodu od 26.06. do 04.07. nije bilo povoljnih uslova za ostvarenje infekcije.

Uočena pegavost na listu repe

Preporučujemo proizvođačima šećerne repe redovne obilazke parcela i praćenje pojave pega na listovima.

Za sada ne preduzimati mere zaštite.

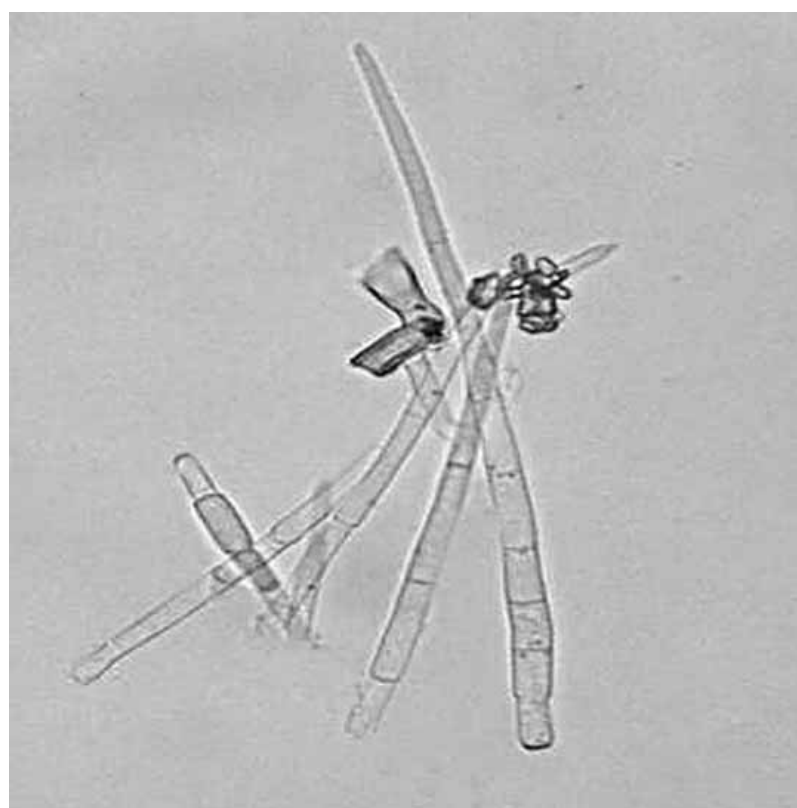
Po uspostavljanju epidemijskog praga štetnosti (pojedinačne pege na 50% biljaka) biće dat signal za tretman.

RUMA: Kruškina buva

Vizuelnim pregledom krušika (Irig, Ruma) konstatovano je prisustvo kruškine buve u različitim intenzitetu napada, zavisno od prethodnih mera zaštite.

Na lokalitetu Irig/Budakovac imago je prisutan u manjoj meri (indeks napada 4,5%). Jaja, od sveže položenih pa do pred piljenje, su prisutna u indeksu napada od 10%. Prisutni su svi larveni uzrasti (L1-L5), ali dominiraju L3 i L4 (indeks napada 13,5%). Na pregledanim biljnim delovima uočava se medna rosa. U narednom periodu se očekuje intenzivnije polaganje i piljenje jaja.

U drugim zasadima uočava se sporadično prisustvo imaga i jaja,

Konidije – *Cercospora beticola*

Period	Datum	Dvodnevni DIV	Dnevni rizik od infekcije
I	08.06. i 09.06.	10	visok
	10.06.	8	visok
II	13.06.	10	visok
	14.06.	8	visok
III	21.06.-24.06.	8	visok
	25.06.	7	visok

Tabela 1.

kao i mali broj ispile larvi (L1-L3).

Proizvođačima se preporučuje obilazak zasada u cilju sagledavanja prisutnih razvojnih stadijuma i inteziteta napada.

Ukoliko dominiraju mlađi larveni uzrasti (L1-L3): (a.m. spirotetramat) Movento 100-SC 0,15%

Ukoliko dominiraju stariji larveni uzrasti (L4-L5):

(fenoksikarb) Insegar 25 WG 0,1% + (a.m. abamectin) Abastate ili Vertimec 018-EC ili Vertigo 1,8 EC ili Armada 1,8 EC 0,1% uz dodatak okvašivača (Silwet 0,03%) zbog prisustva medne rose.

Kruškina buva – larva

PROIZVODNJA, MERE ZAŠTITE I SKLADIŠTENJE KUKURUZA

Pravilna agrotehnika - ključ uspešne proizvodnje

"Đubrenje treba prilagoditi svakoj godini, svakoj njivi i svakom hibridu: proizvođači koji su pravilno primenili celokupnu agrotehniku, od oranja i jesenje primene đubriva kada su bacili celokupnu količinu fosfora i kalijuma, kao i pola azota, a na proleće na osnovu analize zemljišta, ti proizvođači imaju kukuruz koji je u dobroj kondiciji"
- rekla je Doc. dr Dragana Latković.

Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, 27. juna, održano je naučno-stručno savetovanje pod nazivom "Proizvodnja, mere zaštite i skladištenje kukuruza". Naučni radnici novosadskog fakulteta i stručnjaci iz Hrvatske, Mađarske i Rumunije pojasnili su ratarima na savetovanju zašto je neophodno održati pravilno gajenje i čuvanje kukuruza, apostrofirajući napad plamenca koji je opasan za ispravnost zrna i pojavu toksina u celom regionu.

I ovim skupom Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu dokazao je da pruža pravovremene i relevantne odgovore prema zahtevima savremene poljoprivrede, i zato ga s prvom nazvaju hramom nauke za poljoprivredu.

U cilju razvoja domaćeg agrara

Prof. dr Milan Popović

Dekan Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, prof. dr Milan Popović, pozdravio je učesnike savetovanja rečima:

- Važno je da naše znanje, ideje i iskustva o kukuružu, proizvodnji, preradi i merama zaštite i skladištenja, međusobno razmenimo, jer se radi o kulturi koja je u svim strategijama Srbije označena kao naša budućnost i razvojna šansa. Cilj savetovanja i skupa je da se čuje glas nauke, koji je u stalnoj komunikaciji između struke i nauke i ljudi koji se svakodnevno bave proizvodnjom. Departman za ratarstvo i povrtarstvo i Departman za zaštitu bilja čine sve što je potrebno da nauka doprinese ukupnom unapređenju i razvoju naše poljoprivrede, a samim tim i jedne od najvažnijih kultura, kukuruza - zaključio je profesor Popović.

Zlatna pravila: vreme setve, sklop i sistem đubrenja

O vremenskim uslovima i stanju useva kukuruza govorila Doc. dr Dragana Latković, direktorka Departmana za ratarstvo i povrtarstvo.

- Kada se pogledaju podaci o registraciji poljoprivrednih gazdinstava onda se može videti da je ta "veličina registrovane njive" oko 2 miliona hektara i da tu registrovanu njivu obrađuje preko 281.000 domaćinstava. Drugim rečima možemo da kažemo da taj broj doma-

Doc. dr Dragana Latković

ćinstava koji je na tih 2 miliona hektara zasnovao biljnu proizvodnju, očekuje i određene podsticaje od države i to u iznosu od 12.000 dinara. Ovo su zvanični podaci uprave za javna plaćanja.

Ako sada pogledamo setvenu strukturu na registrovanim površinama od oko dva miliona hektara, možemo videti da kukuruz zauzima oko 50 odsto obradivih površina, što mu sa punim pravom daje epitet "kralja polja", ili kako naši proizvođači vole da kažu, "žuto zlato".

U ne tako davnoj našoj prošlosti naša zemlja je bila jedan od deset svetskih proizvođača kukuruza. U to vreme je izvozila između 2,5 i tri miliona tona zrna kukuruza, što je svakako imalo važnu ulogu u spoljnotrgovinskoj razmeni zemlje. I danas izvoza ima ali je on značajno manji, a i cena kukuruza je trenutno u padu.

Međutim, bez obzira da li ćemo za vlastite potrebe ostaviti 4,5 ili 5,5 miliona tona kukuruza njega će ipak biti za izvoz. A ono što planiramo da izvezemo i što ostaje kod nas mora da bude zdravo. Iz tog razloga insistiramo da proizvodnja kukuruza, celokupna tehnologija gajenja kukuruza - od setve do berbe, i dalje proces u skladištenju u silosima, mora biti odgovoran i stručan. Poruke koje smo dobili iz prethodne godine svi dobro pamtim i zato ćemo insistirati na tome da ove godine izbegnemo svaku površnost u tehnologiji gajenja i, naravno, sve nepravilnosti koje se mogu javiti kod skladištenja.

Ja ću danas pričati u kakvoj se to kondiciji danas kukuruz nalazi. U periodu od 1972. do 1986. godine Vojvodina je bila vodeći region u Evropi po visini prinosa kukuruza. Međutim, od 1986. godin nastupa nestabilnost i veliko variranje visine prinosa. U celom ovom periodu u 2012. godini prosečne temperature su bile daleko iznad višegodišnjeg proseka. Ono što je odnelo prinos je katastrofalna suša, naročito u letnjim mesecima kada padavina gotovo da nije ni bilo. Sve to je rezultiralo je jako niskim prinosima. Ono što nas je prvo zadesilo prošle godine je nedostatak vode u drugoj dekadi juna meseca.

Postavlja se pitanje: da li smo mi tu mogli uraditi nešto, jer smo imali proizvođače koji su i u toj ekstremno sušnoj 2012. godini imali prosečne prinose od 8 tona. Često smo

u kontaktu sa našim proizvođačima. Oni koji su nas poslušali tada smanjili su gustinu setve. Prošle godine prinos je "odnela" gustina setve i neizbalansirano đubrenje, a to je ono na čemu mi stalno insistiramo kod ratara: da đubrenje treba prilagoditi svakoj godini, svakoj njivi i svakom hibridu.

- Ove godine prvi kukuruz zasejan je 17. aprila. Do kraja aprila bio je povoljan period kada su ratari radili dan i noć. Vremenski uslovi su bili povoljni a temperature su bile iznad višegodišnjeg proseka. Ali dolazi maj mesec kada kao i u junu imamo izuzetno velike količine padavina, a krajem treće dekade maja i u prvoj dekadi juna bile su niže temperature u odnosu na višegodišnji prosek. Nije problem to što je bilo toliko padavina, već što one nisu bile lagane i tihe nego su padale u jakim naletima, a regionalno su praćene i jakim gradom i olujom.

Zbog velikih količina padavina i pomenih rokova setve nicanje je bilo dosta otežano, stvorila se velika pokorica, bilo je poleglih i izvr-

Prof. dr Stevan Maširević

nutih biljaka. Na poljima gde je bilo vremenskih nepogoda kukuruz je bilo totalno uništen.

Ono na čemu mi insistiramo na svim savetovanjima jeste đubrenje i azot. Bitno je da đubrenje bude izbalansirano, jer je za ku-

Učesnici skupa

Nenad Katanić

kuruz bitno da se najveća količina azota nalazi u sloju od 60-90 i 90-120 centimetara. Nije dobro da azot ostane u površinskom sloju, što se najbolje videlo prošle godine. Ove godine nemamo taj problem jer je bilo dosta padavina, azot se spuštao u dublje slojeve zemljišta. Oni proizvođači koji su pravilno primenili celokupnu agrotehniku od oranja, od jesenje primene đubriva, kada smo govorili da celokupnu količinu fosfora i kalijuma treba primeniti u jesen, kao i pola azota, a na proleće na osnovu analize zemljišta, ti proizvođači imaju kukuruz koji je u dobroj kondiciji. Takav kukuruz izgleda jako dobro, razvijen je, raniji hibridi nalaze se i u fazi metličanja.

Bitne su mere adaptacije. Tim merama se mogu baviti pre svega oplemenjivači koji će stvarati hibride tolerantiji na određene stresne uslove. Ratari, takođe, mogu da utiču svojim merama: prilagođavanjem plodoreda, povećanjem zastupljenosti ozimih useva, povećanjem kapaciteta zemljišta za vlagu, a trebali bi da upotrebljavaju i veće količine organskih đubriva i, naravno, vreme setve, sklop i sistem đubrenja.

Moramo poboljšati tehnologiju gajenja i zaštitu zrna u silosima, kako bismo ponovo postali značajni izvoznici - rekla je Doc. dr Dragana Latković.

Obavezne mere zaštite u silosima

Na probleme u procesu skladištenja novog roda ukazao je prof. dr Stevan Maširević, direktor Departmana za fitomedicinu.

- Poručio bih skladištarima i ratarima da počnu sa razvrstavanjem kukuruza po kvalitetu, kako bi sprečili upropaštavanje dobrog zrna. Naglašavam da je čistoća silosa najvažnija u zaštiti zrna! Od kvaliteta skladištenja zavisi kvalitet žitarica koje se prerađuju. U ćelijama u kojima je bio povećan sadržaj aflatoksina potrebno je nakon prženja silosa izvršiti dezinfekciju. Jer, do sada se radila dezinfekcija, a treba izvršiti dezinfekciju silosa. Dakle, treba prvo uraditi mehaničko čišćenje naslaga na zidovima silosa od prašine i organskih inertnih materija. Utvrdili smo da prašina ima velike količine spora aspergillus flavus, kao i drugih gljiva, što je posledica kontaminacije još na polju iz prošle godine. Nakon mehaničkog čišćenja sve treba da se opere vrelom vodom pod pritiskom, bez obzira da li su silosi metalni ili betonski. Isto važi i za podna skladišta - rekao je profesor Maširević.

Obavezujući pravni akt za skladištare

Pomoćnik ministra poljoprivrede, Nenad Katanić, na savetovanju govorio je o aktivnostima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

- Državna administracija nastoji da uobliči najbolji pravni akt koji bi skladištare obavezao da pravilno čuvaju svu zaprimljenu robu. Za sada se došlo do uputstva o skladištenju zrnastih roba, a svi predlozi od strane nauke i struke biće prihvaćeni - rekao je Katanić.

Agrotehnikom protiv aflatoksina

Dr Zlatko Svečnjak

Svoje mišljenje u vezi suzbijanja aflatoksina izneo je dr Zlatko Svečnjak sa Agronomskog fakulteta u Zagrebu.

- Nije izvodljivo utvrditi aflatoksin prilikom skladištenja, naročito kod skladišta malih kapaciteta. U tom smislu, odbranu od zaraženog kukuruza treba, pre svega, vezati za agrotehniku - istakao je dr Svečnjak.

Severnoholandsko vitko vreteno

Prof. dr Zoran Keserović
Poljoprivredni fakultet, Novi Sad
Departman za voćarstvo, vinogradarstvo, hortikulturu
i pejzažnu arhitekturu

Kvalitetan sadni materijal i dosledna primena operacija kod formiranja vitkog vretena, omogućavaju visoki rodni potencijal i veoma ranu rodnost. Zasad koji je podignut u Maloj Remeti imao je u drugoj godini 15-18 tona po hektaru plodova ekstra klase

Severnoholandsko vitko vreteno predstavlja uski tip ili modifikaciju vitkog vretena, a nastalo je sa ciljem što efikasnijeg iskorišćavanja sunčeve energije. Formiranje je slično kao kod vitkog vretena samo što je stablo uže (širina u bazi je do 1 m) i prilikom formiranja forsira se zelena rezidba, gde se na vreme radi izolacija vršnog mladara, izbacivanje ili pinsiranje mladara koji su pod ostrim uglom.

Kvalitetan sadni materijal (visoko kalemljene i razgranate sadnice, slika 117) i dosledna primena operacija opisanih kod formiranja vitkog vretena, omogućavaju visoki rodni potencijal i veoma ranu rodnost. Zasad koji je podignut u Maloj Remeti imao je u drugoj godini 15-18 tona po hektaru plodova ekstra klase (slika 118).

Supervreteno

Supervreteno je najuža forma vretena, koja se primenjuje u zasadima visoke gustine od 8.000-12.000 stabala/ha i kratkog je vremena amortizacije (Veth, 1989).

Jabuka, pogotovo spur tipovi, i kruška kalemljena na dunju MC (slika 119) su pogodna za ovakav uzgojni oblik. Slabobujne podloge su najvažniji faktor za uzgajanje jabuke u obliku supervretena. Preporučuju se podloge bujnije od M-27 i manje bujne od M-9, ili spur tipovi na M-26. Upotreba podloge manje bujnosti je neophodna kod bujnih sorti. Podloge bujne kao M-9 naprotiv omogućavaju brz početak rađanja ali njihova snaga rasta otežava kontrolu bujnosti duže ili kraće vreme.

Zasadnju se koriste sadnice sa prevremenim grančicama, najbolje knip sadnice. Posadene sadnice sa prevremenim grančicama se samo malo skrate da bi došlo do što boljeg obrastanja rodnim grančicama.

Rezidba u rodu je svedena na minimum.

Rentabilnost ovog voćnjaka zavisi od početka rodosti i ostvarenja prinosa. Kod kruške na podlozi dunja MC pri broju biljaka od 12.000 po hektaru u drugoj godini moguće je ostvariti prinos od 40 tona (slika 120), a u trećoj i do 60 tona. Zato se kao najvažnije pitanje postavlja brzina dolaženja u period punog plodonošenja koja je različita za različite gustine. Prema Mičiću i sar. (2000) ekonomske analize pokazuju manju rentabilnost supervretena sa visokim gustinama u odnosu na standardno vreteno sa gustinama do 3.000-5.000 stabala/ha.

Visok stepen usaglašenosti sa zahtevima Integralne proizvodnje, jedan je od osnovnih argumenata za uvođenje supervretena. Voćnjaci sa stablima malih dimenzija pokazuju velike prednosti u zaštiti jer omogućuju primenu novih aparata za aplikaciju pesticida (procesorski vođen postupak aplikacije, sistemi za potpunu aplikaciju i recikliranje pesticida i sl.). Takođe, ovi hiperproduktivni voćnjaci omogućavaju da se ograniče ukupne voćarske površine i tako manje optereti životna sredina (Feloder, 1991).

Slika 119. Superintenzivni zasad kruške sa rastojanjem 2,20 x 0,35 m (Z. Keserović)

Ono što je nedostatak supervretena je velika potreba za kvalifikovanom radnom snagom, veliki troškovi podizanja super gustih zasada (8.000-12.000 sadnica/ha), kao i veliki troškovi oko zelene rezidbe.

Prednost ovog uzgojnog oblika je mogućnost proizvodnje na manjim površinama i brza proizvodnja nekih novih sorti kojih nema dovoljno na našem tržištu.

Sistem "V" uzgojnog vretena

Intenziviranje voćarske proizvodnje povećanjem broja biljaka po jedinici površine pokazao se veoma efikasnim. Prema Mičiću i sar. (2000) kada su vretenaste uzgojne forme u pitanju, ovaj princip realizovan je na dva načina: 1. smanjivanjem dimenzija habitusa i 2. gajenjem takvih voćaka u višeredima. Višeredni sistemi gajenja, iako su dali rezultate u povećanju prinosa po jedinici površine zasada, veoma brzo su pokazali i značajne nedostatke koji su se odnosili pre svega na obradu zemljišta i uništavanje korova u redu (oko voćki), a onda i na visinu habitusa i zasenjivanje donjeg dela krošnje.

"V" sadnja se pokazala kao odlično rešenje u intenziviranju proizvodnje kroz povećanje broja biljaka po jedinici površine zasada. "V" sadnjom broj voćki pri standardnoj formi i veličini vretena može se povećati za 33%, a sa manjim smanjenjem habitusa (do 20%) broj voćki po jedinici površine može se povećati za 100% u odnosu na uspravno gajena vretena (Mičić i sar. 2000). Pri tom su sve agrotehničke mere oko obrade, uništavanja korova i đubrenja iste kao i kod uspravno gajenih stabala u jednoredima.

"V" sistem gajenja podrazumeva stabla zasadena u jednom redu na podupiraču nagnutom za 15° u odnosu na vertikalnu (slika 121). Stabla su raspoređena naizmenično sa jedne i druge strane linije, a pomotehnički tretman je isti kao i za uzgoj vretena.

na. Ovaj sistem voćnjaka omogućava kombinovanje pozitivnih osobina vretena i otvorenih formi. Naime, brzina razvoja i ulaska u puno plodonošenje i visoka produktivnost, koja se kod vretena temelji na visokom indeksu, u ovom sistemu poboljšani su sa boljim odnosom projekcione površine krošnje u odnosu na celokupnu površinu. To je ostvareno postavljanjem stabala pod međusobni ugao od 30 stepeni čime je lisna masa celog stabla, a naročito baze, više izložena sunčevom zračenju. Ovaj uzgojni oblik je naročito dobar na manjim površinama u cilju maksimalnog iskorišćavanja zemljišta, pogotovo dobre rezultate postižu spur tipovi crvenog delišesa.

Formiranje uzgojnog oblika je dosta slično kao i kod standardnog vretena. Treba voditi računa da se na produžnici sa unutrašnje strane ne formiraju jači prirasti, pogotovo ostrijih uglova grananja.

Povećanje gustine sklopa sadnjom voćki u "V" sistem prati i povećanje prinosa bez pada kvaliteta plodova, jedino je armatura skuplja. Visoki prinosi i brzo stupanje u period pune rodosti omogućavaju brzu nadoknadu investicionih ulaganja.

Intenziviranje proizvodnje jabuke, kruške, trešnje i drugih voćnih vrsta, povećanjem gustine sklopa sa uzgojnim oblikom u obliku vretena i "V" sistemu sadnje, sigurno je najbolji način proizvodnje voća na malim površinama uz korišćenje sitne mehanizacije. Jednostavnost tehnike formiranja vretena i njihove rezidbe u rodu, visoki prinosi i kvalitet plodova biće odlučujući za prihvatanje i širenje ovih sistema za gajenje voćaka u narednom periodu.

Poboljšana piramidalna kruna

Ovaj uzgojni oblik najviše se koristi kod šljive i kajsije (slika 122).

Slika 121.

Slika 118. Rodnost u drugoj godini kod severnoholandskog vitkog vretena, Mala Remeta, 2008. (Z. Keserović)

Posadene jednogodišnje sadnice se skraćuju u rano proleće na 110-120 cm. Ukoliko sadnice na sebi imaju prevremene grančice, onda se one prereduju a ostale se skraćuju na tri do pet pupoljaka i to obično na spoljni pupoljak. Kada mladari u proleće dostignu 10-15 cm, odstranjuju se svi koji izbijaju na deblu. Mladari koji su konkurencija vodilici odstranjuju se ili pinsiraju. Tokom jula meseca odabiraju se dva mladara na rastojanju oko 30 cm i ostave da rastu, a ostali se pinsiraju ili se poviju.

Na početku druge vegetacije, grane koje su ostavljene za skeletne se skraćuju za jednu trećinu, a vodilica 30-40 cm iznad nivoa ovih grana. Letorasti koji zagušuju krunu ili se ukrštaju režu se do osnove. Na kraju jula ili početkom avgusta se na ostavljenoj vodilici opet izaberu dva mladara koja su najbolje razvijena i koja se ne poklapaju sa donjim mladima već se pružaju u međuprostoru donjih grana. Razmak između ovih grana treba da bude oko 30 cm. Takođe se izabere jedan uspravni letorast za vodilicu, a konkurenti odstrane ili pinsiraju. Na donjim skeletnim granama se odaberu dva mladara na udaljenosti 60 cm od produžnice ili centralne skeletne grane. Razmak između letorasta trebao bi da bude 25-30 cm. Svi ostali mladari se ili pinsiraju ili savijaju.

Na početku treće vegetacije prve dve skeletne

grane se skraćuju da bi se formirala druga serija sekundarnih grana. Takođe se skraćuju i letorasti ostavljeni za sledeće dve primarne grane i letorasti ostavljeni za sekundarne grane na prvim skeletnim granama. Produžnica se skraćuje na oko 30 cm od vrhova druge serije primarnih grana. U julu se na ostavljenoj produžnici izabere jedan mladac za sledeću primarnu granu, ali koji se ne poklapa sa donjim ostavljenim primarnim granama. Na trećoj i četvrtoj primarnoj grani se ostavljaju letorasti na 60 cm od produžnice sa suprotnih strana tih grana. Rastojanje između tih letorasta je 25-30 cm. Na donje dve primarne grane na razmaku 60 cm od prve serije sekundarnih grana se ostavljaju letorasti za drugu seriju sekundarnih grana.

Na početku četvrte vegetacije uradi se slično kao na početku treće. Samo se krajem jula na produžnici odabere još jedan letorast za poslednju primarnu granu na produžnici (slika 123). Na ostalim primarnim granama se ostavljaju mladari za nove sekundarne grane, a na sekundarnim granama mladari na kojima će se formirati nosioci rodnosti. Na početku pete vegetacije vodilica se skraćuje do slabije razvijene bočne grane. Na gornjim primarnim granama se formiraju sekundarne grane na isti način kao i na donjim. Broj primarnih grana treba da iznosi 5-6. U odnosu na produžetak debla, donje grane zaklapaju ugao oko 45° a gornje oko 50°.

LEKOVITO BILJE

Lipa - *Tilia europea*

Čaj od lipe koristiti za grčeve u stomaku, ispiranje grla, nazeba i prehladu, a prirodni je napitak protiv nesаницe i za smirenje

Postoje dve vrste lipe: bela i crna. Rastu kao drveće visoko do 20 metara i imaju veoma lepu razvijenu krunu.

Listovi su nepravilnog oblika i po obodu nazubljeni. Bela lipa je sitnolistna i rana, a crna lipa je krupnolistna. Bela lipa cveta dve nedelje pre crne lipe, uglavnom u junu i julu, a cvetovi su raspoređeni u cvasti koje se nazivaju gronje.

Sitnolistna lipa ima 5-16 cvetova u cvasti, a krupnolistna od 2-7 cvetova.

Cvetovi su veoma prijatnog mirisa, bleđo-žućkaste boje, sa velikom peteljkom koja je srasla sa priperkom.

Priperak je čvrst, kožast, bleđozelenkaste boje. Ukusa je slatunjavog, sluzavog i pomalo oporog.

Cvetovi se beru u početku cvetanja, kad se rascveta dve trećine cvetova u cvasti. Lipa se bere po lepom vremenu, suši na tamnom i promajnom mestu, ili u sušarama na temperaturi od 40 stepeni Celzijusa. Sušenje treba obaviti brzo

da bi se sačuvala žuto-zelena boja lipe.

Cvet lipe sadrži heterozide, sluzi, pektine, etarsko ulje, gume, šećere i žute boje. Koristi se u obliku čajeva kao sredstvo protiv grčeva u stomaku, protiv nazeba i prehlade, protiv nesаницe i kao čaj za smirenje.

Čajevi od lipe se pripremaju na sledeći način.

Čaj protiv nazeba

Jedna šaka lipovog cveta stavi se u 1 l ključale vode. Nakon nekoliko minuta ključanja čaj se ostavi da odstoji 10 minuta a zatim se procedi i zaslađi medom. Čaj treba da ima lepu žutu boju i pije se vruć.

Čaj za ispiranje grla

Napravi se mešavina od 40 gr cveta lipe i 60 gr cveta kamilice. Jedna supena kašika mešavine prelije se sa 200 ml ključale vode i ostavi da od-

stoji 15-20 minuta poklopljeno. Čaj se zatim procedi i njime ispira grlo nekoliko puta dnevno.

Čaj protiv nesаницe

Napravi se mešavina od 10 gr cveta lipe, 10 gr cveta kamilice i 8-10 listova nane. Mešavina se prelije sa 250 ml vrele vode i ostavi da odstoji 15 minuta, zatim se procedi. Pije se zaslađen medom.

Čaj za smirenje

Napravi se mešavina od 60 gr cveta lipe, 80 gr cveta kamilice, 100 gr korena valerijane i 100 gr listova pomorandže. Dve kafene kašičice mešavine prelije se sa 250 ml vrele vode. Poklopljen čaj se ostavi da stoji celu noć, a zatim procedi i pije ujutro. Utiče na smirivanje napetosti.

Mirjana Đorđević, dipl. inž.

ZDRAVA ISHRANA

Breskvama protiv povišenog krvnog pritiska

Zbog velikog sadržaja biljnih vlakana, vitamina i minerala breskva ima nemerljivu ulogu u regulisanju varenja i holesterola u krvi, kao i povišenog krvnog pritiska. Biljna vlakna breskve su i antikancerogene materije

Breskva je koštunjavo voće. Odlikuje je raznovrsnost po boji i obliku i kože i mesa (nektarine). Sadrži velik procenat vode, te je male energetske vrednosti. Energetsku vrednost daju joj, pre svega, ugljeni hidrati, jer su ugljeni hidrati sadržani od prostih šećera. Zato se ne preporučuje dijabetičarima.

Sadržaj celuloze u ljusci čini breskvu teže svarljivom, te se neoljuštena ne preporučuje osobama koje pate od želudačnih i žučnih oboljenja. Od vitamina, breskva obiluje beta karotinom, vitaminom C i vitaminom B grupe. Kad je reč o mineralima breskva ima veoma povoljan odnos kalijuma i natrijuma. Zato je ovo voće izvrstan diuretik, zbog čega pogoduje osobama koje pate od kardiovaskularnih oboljenja i povišenog krvnog pritiska.

U ishrani male dece postepeno se uvodi u ishranu s obzirom da može biti izazivač nutritivnih alergija. Breskva se koristi u svežem stanju, a pogodna je i za pravljenje kompoti, sokova, džemova i pekmeza.

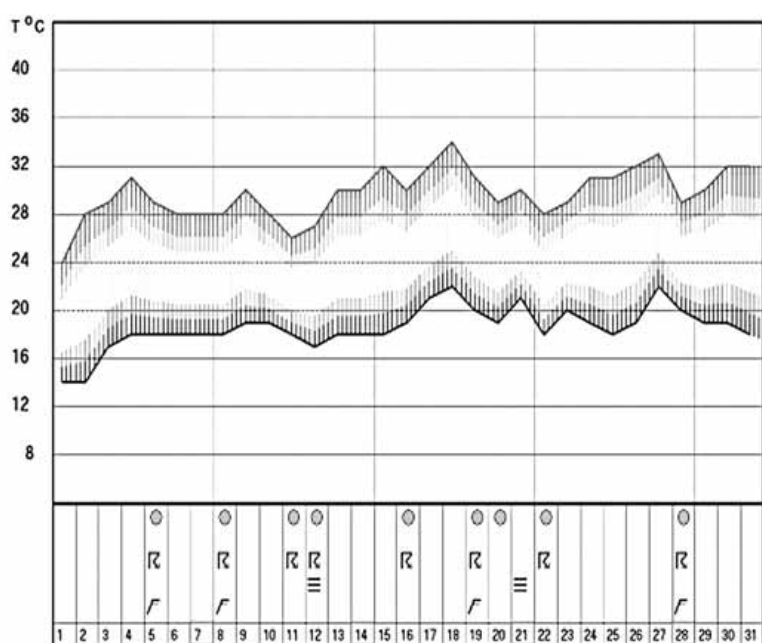
Torta od bresaka

Potrebno je: 5 jaja, 3 kašike vrele vode, 125 gr šećera, malo soli, 150 gr brašna, kašičica praška za pecivo, 6 svežih bresaka, 2 kesice vanilin šećera, 50 gr kristal šećera, 1/2 teglice slatkog od kajsija, 2 čašice ruma, 2 kesice šlaga, 4 listića želatina.

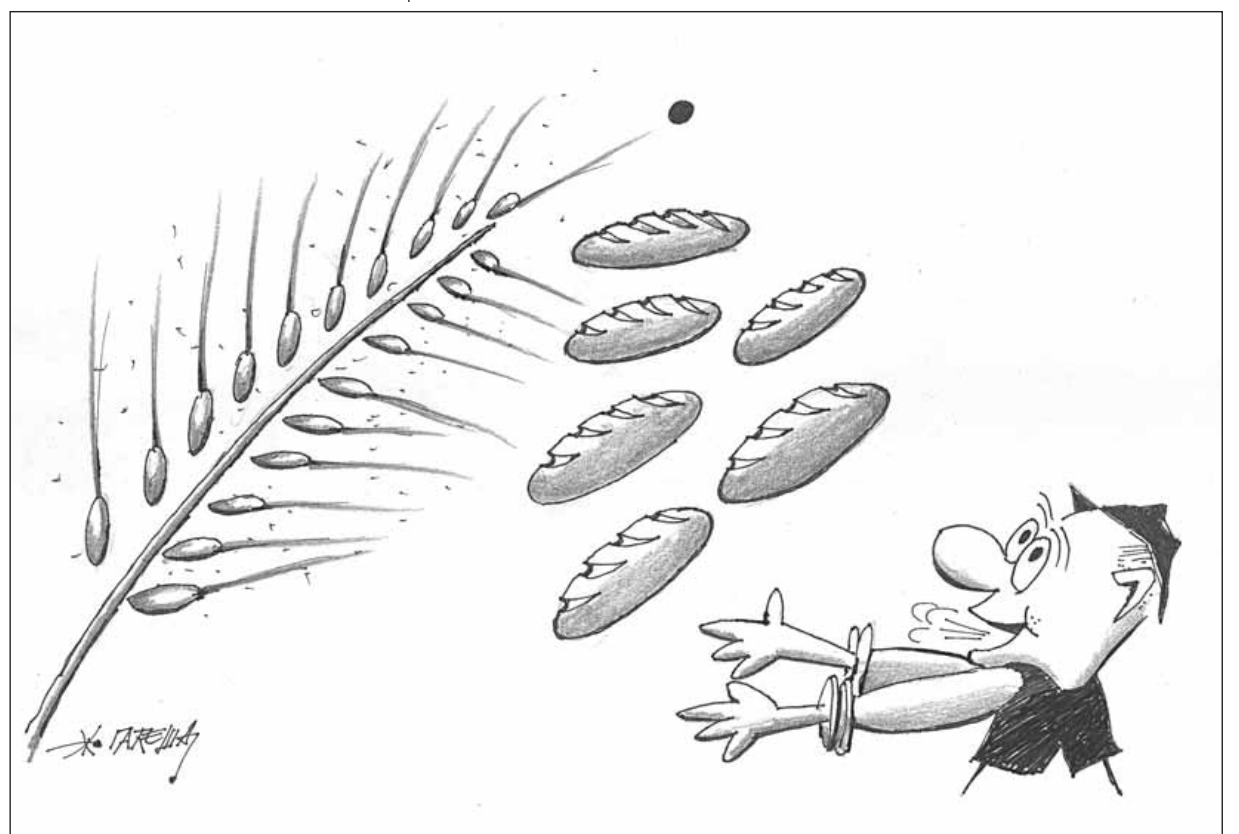
Priprema: Žumanca penasto umutiti sa vodom i šećerom. Dodati čvrsto ulupanu penu od 5 belanaca. Lagano izmešati. Prosejati brašno sa praškom za pecivo i sve lagano pomešati. Podmazati okrugao pleh i peći na 175 stepeni 30 minuta. Skinuti kožicu sa svežih bresaka i prepoloviti ih. Polovine bresaka kuvati u zatvorenoj posudi sa vanil i kristal šećerom 5 minuta. Ostaviti na hladnom mestu. Prepoloviti pečenu tortu i puniti je slatkim od kajsija prethodno pomešanim sa rumom. Odozgo poređati polovine bresaka. Ulupati šlag. U vrelom soku od bresaka (2 kašike) rastvoriti želatin. Dodati ga uz lagano mešanje u šlag i time ukrasiti tortu.

B. Gršić

Prognoza vremena do 15. jula

GRMĽAVINA ○ KIŠA ■ MAGLA □ SNEG / VETAR - MAKSIMALNA TEMP. - MINIMALNA TEMP.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 1. do 5. jula 2013. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Pšenica u centru tržišnih dešavanja
- Prvo pojavljivanje stočnog ječma
- Pad cene kukuruza
- Dešavanja na svetskim berzama

Žetva pšenice je u punom jeku. Dobar prinos i solidan kvalitet već sada nam daje za pravo da konstatujemo da će ova roba imati sasvim dobar tržišni kapacitet u narednoj ekonomskoj godini. To je upravo i glavni razlog što je berzansko tržište živulo i što je promet u protekloj nedelji iznosio 3.397 tona robe i bio 7 puta veći u odnosu na prethodnu nedelju. Finansijska vrednost ukupnog prometa iznosila je 64.255.930 dinara, što je 5 puta više u odnosu na finansijski promet u prethodnom nedeljnom periodu.

Pšenica je u centru tržišnih dešavanja. Učešće pšenice u berzanskom trgovanju u strukturi ukupnog prometa iznosilo je protekle nedelje preko 90%. To dovoljno govori o interesu tržišta za ovom strateški važnom robom. Cena pšenice novog roda još pronalazi svoju ravnotežnu poziciju. Od kada je sklo-

pljen prvi kupoprodajni ugovor za pšenicu novog roda na nivou od 17,50 din/kg bez PDV, cena je imala prilično skokovite promene u kratkom vremenskom periodu. Naime, tokom protekle nedelje, cena se kretala sa početnih 17,00 din/kg, preko minimalne vrednosti od 15,50 din/kg sredinom nedelje, pa do 16,30 din/kg na samom kraju nedeljnog trgovanja. Cenovni raspon od preko 12% u toku samo nekoliko dana jasno ukazuje da tržište još nije dalo odgovor na pitanje koja je to sada pretežna ravnotežna cena. Inače, trgovalo se i pšenicom novog roda vanstandardnog, tzv. "tel - kel" kvaliteta ili po međunarodnim trgovinskim standardima poznatije kao pšenice za stočnu ishranu i to po ceni od 14,52 din/kg bez PDV. Pšenica prošlogodišnjeg roda je protekle nedelje prodavana po ceni od 23,22 din/kg (21,50 bez PDV), što je za 3,17% niža

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, vešt. sušen, rod 2012.	225	20,20-20,52	25	20,52	-5.83%
Kukuruz, rod 2011. (za ljudsku ishranu)	610	21,60	110	21,60	
Pšenica, rod 2012.	590	23,22-23,98	250	23,22	-3.17%
Pšenica, rod 2013.	800	16,74-18,36	800	16,74-18,36	-7,36%
Pšenica, rod 2013. (odložena isporuka)	1200	17,28	1200	17,28	
Pšenica, rod 2013. tel-kel	275	15,66-15,88	275	15,66-15,88	
Soja, zrno rod 2012.	48	66,20	48	66,20	+1.92%
Stočni ječam 2013.	21	18,68	21	18,68	
Suncokretova sačma min. 33%	68	36,60	68	36,60	
Pšenica, rod 2013. (sa njive)	600	17,28	600	17,28	

PRODEX

Značajno povećanje obima prometa tokom protekle nedelje na „Produktnoj berzi“, rezultat je intenzivnog trgovanja pšenicom novog roda. I dok je prošle nedelje veoma izražen pad indeksne vrednosti PRODEX-a pravdan uvodjenjem pšenice roda 2013, u vrednosnu korpu, čija je cena bila neuporedivo niža od pšenice prošlogodišnjeg roda, dotle je dalji pad indeksne vrednosti PRODEX-a u toku

nedelje za nama rezultat isključivo drastičnog pada cena žitarica.

Cena „nove“ pšenice je sa početnih 17,50 din/kg, bez PDV-a, pala na današnjih 16,30 din/kg, bez PDV-a, pri čemu treba istaći da je sredinom nedelje cena pala čak i na 15,50 din/kg, bez PDV-a. Kukuruz je takođe pojeftinio u odnosu na prethodnu nedelju i to za čitavih 1,50 din/kg. Naravno da je ovakav cenovni pad pšenice i kukuruza imao presudan uticaj na kretanje indeksne vrednosti PRODEX-a, u poslednje dve nedelje.

cena nego prethodne nedelje.

Prvo pojavljivanje stočnog ječma novog roda u berzanskom trgovanju donelo je i prvu registraciju cene ove robe i to na nivou od 18,68 din/kg (17,30 bez PDV).

Cena kukuruza je u padu. Ona je iznosila 20,52 din/kg (19,00 bez PDV), što je za 5,83% manje u odnosu na prosečnu cenu trgovanja u prethodnoj

nedelji. Razlog za pad cene se jednim delom može pripisati i činjenici da bi pšenica novog roda mogla jednim delom da zameni kukuruz u stočnoj hrani, pa da samim tim niža cena stočne pšenice "povuče" i cenu kukuruza na nešto niže vrednosti.

Kada je sredinom oktobra meseca prošle godine, posle rekordnih vrednosti, cena soje pala na nivo ispod 65,00

din/kg bez PDV, ona je sve do sada imala vrlo stabilnu cenu. To potvrđuje i protekla nedelja, kada je cena ove robe iznosila 66,20 din/kg (61,30 bez PDV), što je u odnosu na prosek cene iz prethodnog perioda rast od 1,92%.

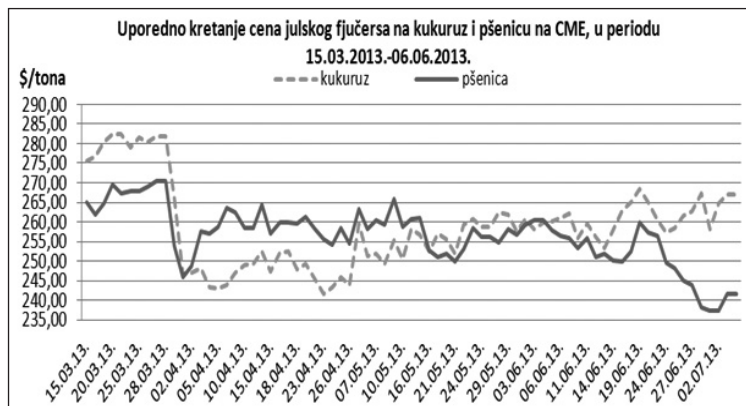
Od ostalih roba trgovano je još suncokretovom sačmom sa 33% proteina. Cena ove robe je iznosila 36,60 din/kg (30,50 bez PDV).

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP JUL 2013.

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	238.25 \$/t	237.22 \$/t	237.22 \$/t	241.63 \$/t	241.63 \$/t
Kukuruz	267.39 \$/t	258.02 \$/t	264.79 \$/t	267.00 \$/t	267.00 \$/t

Tržišta su početkom nedelje konsolidovana, nakon ozbiljnog pada prošle nedelje. Žetveni pritisak na severnoj hemisferi je sve veći, naročito u SAD-u. Prema IGC-u, globalna proizvodnja kukuruza može biti revidirana na gore, na nivo od 946.0 miliona tona, što bi onda dovelo zalihe na nivo od 149.0 mi-

liona tona, ili najviše u poslednjih 100-tinaka godina. IGC je, takođe, projektovao i proizvodnju pšenice i to na nivo od 683.0 miliona tona.

67% useva kukuruza u Americi je ocenjeno kao dobro/odlično, dok bi prilično povoljni vremenski uslovi trebalo da favorizuju proizvodni potencijal. Že-

tva pšenice u Americi beleži dobar napredak u Velikoj Ravnici sa iznad očekivanim prinosima. Žetva je procenjena na nivo od 43%.

Cena julske fjučersa na pšenici se nije značajno menjala, tj. pad je iznosio svega 0,89%. Za razliku od pšenice, cena kukuruza je poskupela za 1,65%.

BUDIMPEŠTA

PŠENICA	KUKURUZ
159.74 EUR/t (futures avg 13)	193.05 EUR/t (futures sep 13)

EURONEXT PARIZ

PŠENICA	KUKURUZ
196.75 EUR/t (futures nov 13)	220.50 EUR/t (futures avg 13)

U Budimpešti je cena avgustovskog fjučersa na pšenicu niža za 3,46%, a kukuruza za 0,46%, s tim da je promenjen i fjučers (sep). U Parizu je cena pšenice na istom nivou kao i prošle nedelje, a cena novoposmatranog avgustovskog fjučersa je pala za 2,95%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno mar. 12	575.20 \$/t	577.03 \$/t	577.99 \$/t	581.81 \$/t	581.81 \$/t
Sojina sačma mar. 12	490.30 \$/t	484.80 \$/t	487.00 \$/t	490.60 \$/t	490.60 \$/t

Julski fjučers soje u Americi, zabeležili su skok od 3%, na osnovu smanjenja zaliha starog useva i jakih spot

tržišta. Zalihe su postavljene na nivo od 11.8 miliona tona, odnosno 35% manje nego godinu dana ranije, dok

je setvena površina povećana u odnosu na prošlu godinu za 1%, na nivo od 31.5 miliona hektara.

Julski fjučers na soju je u proteklih nedelju dana poskupeo za 2,26%, a fjučers na sojinu sačmu za 2,29%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

Limagrain d.o.o.

SPONZOR

Francuski hibridi kukuruza i suncokreta

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789

miroslav.sidor@limagrains.rs
branimir.alivjovic@limagrains.rs
www.limagrain.rs

VOĆE OD 1.7.2013.DO 8.7.2013.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	180	200	200	bez promene	prosečna
2	Banana (sve sorte)	Uvoz (Ekvador)	kg	100	110	100	bez promene	dobra
3	Breskva (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	60	120	60	pad	dobra
4	Grepfrut (sve sorte)	Domaće	kg	180	200	200	bez promene	dobra
5	Grožđe (belo ostale)	Domaće	kg	450	500	450	bez promene	slaba
6	Grožđe (crno ostale)	Uvoz (Italija)	kg	450	500	450	bez promene	slaba
7	Jabuka (Delišes ruž.)	Uvoz (Italija)	kg	160	170	170	rast	prosečna
8	Jabuka (Delišes zlatni)	Uvoz (Italija)	kg	160	170	170	rast	prosečna
9	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	50	60	60	pad	prosečna
10	Jabuka (ostale)	Uvoz (uvoz)	kg	170	180	170	rast	prosečna
11	Kajsija (sve sorte)	Domaće	kg	80	120	100	pad	dobra
12	Kivi (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	350	350	350	bez promene	slaba
13	Kruška (ostale)	Domaće	kg	120	150	120	bez promene	dobra
14	Lešnik (očišćen)	Domaće	kg	800	1.000	800	bez promene	dobra
15	Limun (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	200	220	200	pad	dobra
16	Nektarina (sve sorte)	Domaće	kg	80	120	100	bez promene	dobra
17	Orah (očišćen)	Domaće	kg	900	1.000	1.000	bez promene	dobra
18	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz (Grčka)	kg	120	150	140	pad	dobra
19	Smokva (suva)	Uvoz (Italija)	kg	400	500	400	-	slaba
20	Trešnja (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	150	180	150	-	prosečna
21	Višnja (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	slaba
22	Šljiva (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	120	130	120	bez promene	prosečna

POVRĆE OD 1.7.2013.DO 8.7.2013.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	30	35	30	rast	dobra
2	Boranija (olovka)	Domaće	kg	80	100	100	rast	dobra
3	Boranija (šarena)	Domaće	kg	80	100	100	rast	dobra
4	Boranija (žuta)	Domaće	kg	100	120	120	rast	dobra
5	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	180	pad	dobra
6	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	90	100	100	bez promene	slaba
7	Dinja (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	60	pad	dobra
8	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	pad	dobra
9	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	dobra
10	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	40	50	40	pad	dobra
11	Krompir (beli)	Domaće	kg	50	80	70	pad	dobra
12	Krompir (crveni)	Domaće	kg	50	80	70	pad	dobra
13	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	50	pad	dobra
14	Lubenica (sve sorte)	Domaće	kg	40	50	40	pad	dobra
15	Luk beli (mladi)	Domaće	veza	25	30	30	bez promene	prosečna
16	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	300	350	300	pad	dobra
17	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	25	30	30	bez promene	prosečna
18	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	dobra
19	Paprika (Babura)	Domaće	kg	100	120	100	pad	dobra
20	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	180	200	200	pad	dobra
21	Paprika (šilja)	Domaće	kg	100	120	100	pad	dobra
22	Paradajz (chery)	Domaće	kg	250	300	300	bez promene	prosečna
23	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	40	80	60	pad	dobra
24	Pasulj (beli)	Domaće	kg	300	350	300	bez promene	dobra
25	Pasulj (šareni)	Domaće	kg	300	350	300	bez promene	dobra
26	Patlidžan (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	300	350	300	rast	slaba
27	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	250	300	300	rast	slaba
28	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	250	300	300	rast	prosečna
29	Peršun (lišćar)	Domaće	veza	15	20	20	bez promene	dobra
30	Pečurke (šampinjoni)	Domaće	kg	160	180	160	pad	dobra
31	Praziluk (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	180	rast	slaba
32	Spanać (sve sorte)	Domaće	kg	120	150	120	pad	dobra
33	Tikvice (sve sorte)	Domaće	kg	30	40	30	pad	dobra
34	Zelen (sve sorte)	Domaće	veza	70	80	80	rast	dobra
35	Zelena salata (sve sorte)	Domaće	komad	40	50	50	pad	prosečna
36	Šargarepa (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	rast	dobra

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

Datum prikupljanja podataka: 1. 7 - 8. 7. 2013. god.

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	20	25	20	pad	dobra

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	95	100	95	pad	slaba
2	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	60	70	60	pad	slaba

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50 kg	Domaće	kg	24	26	26	pad	prosečna
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	20	25	20	pad	dobra
3	Pšenica	džak 50 kg	Domaće	kg	30	32	30	bez promene	prosečna

SILOS Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	18.8	20	18.8	-	prosečna
2	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	rinfuz	Domaće	kg	18.9	20	18.9	-	prosečna
3	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	21.8	23	21.8	pad	prosečna

CENE ŽIVE STOKE - 1.7 - 8.7. 2013. god.

Mesto prikupljanja cena Pančevo - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	kg	250	250	250	-	vrlo slaba
2	Jarad	sve težine	sve rase	kg	250	250	250	-	vrlo slaba
3	Ovca	sve težine	sve rase	kg	120	120	120	-	vrlo slaba
4	Prasad	16-25 kg	sve rase	kg	250	250	250	pad	slaba
5	Prasad	<=15 kg	sve rase	kg	250	250	250	pad	vrlo slaba
6	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	kg	180	200	180	bez promene	vrlo slaba

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Datum prikupljanja podataka: 1.7. - 8.7. 2013. god.

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Junad	>480 kg	sve rase	200	220	220	pad	slaba
2	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	190	200	200	bez promene	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem traktor Torpedo i kravu mazaru. Tel: 022/737-562
- Prodajem traktor 539, 1988. godište. Tel: 063/83-73-634
- Prodajem traktor Belarus 820, 1999. godište, u odličnom stanju. Martinci. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor torpedo 9006 u odličnom stanju. Tel: 066/93-54-743
- Prodajem silo kombajn Potinger. Tel: 069/43-81-699
- Prodajem Vladimirca i tanjiraču leškovačku 24 diska. Tel: 022/742-324
- Prodajem Vladimirca, motokultiva-tor Honda 368 i levator 9 metara. Tel: 022/742-060
- Prodajem žitni kombajn Zmaj Uni-verzal u dobrom stanju i traktor IMT 533. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Belarus 820, 1999. godište, u odličnom stanju. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor IMT 558 i dvobra-zni IMT plug. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor IMT 560, dobro stanje, 1982. godište, IMT 756vk kao nov bez ulaganja i 2 drljače mala i veli-ka. Tel: 064/32-49-259
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem Rakovicu 60, Torpedo 45, Vladimirca, prikolicu Tehnostroj, priko-licu Pobeda nosivosti 5 tona, prikolicu erdevičku nosivosti 6 tona, tanjiraču Oltovu i levator. Tel: 022/742-060, 060/08-28-382
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem IMT 558, setvospremač i prikolicu Dubrava nosivosti 3,5 tone. Tel: 064/902-40-72
- Prodajem žitni kombajn Zmaj Uni-verzal u dobrom stanju. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Vladimirac T25. Tel: 060/066-91-47
- Prodajem traktor IMT 558 sa dvobra-znim plugom. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Rakovica 120, mercedes motor. Tel: 064/25-99-275
- Prodajem traktor Belarus 820 1999. godište, u odličnom stanju. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor Ford 4610 65 KS, 1987. godište u dobrom stanju sa kabi-nom. Tel: 061/11-18-972
- Prodajem traktor IMT 542, 1984. godište, cisternu za osoku 4.000 litara i setvospremač. Tel: 062/122-45-95
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem kombajn Univerzal u do-brom stanju. Tel: 064/28-19-629
- Prodajem kombajn Zmaj 141 sa žitnim i kukuruznim adapterom, cena 6.500 E. Tel: 063/72-07-148
- Prodajem traktor Torpedo 7506 bez prednje vuče, remontovan, nove gume, bez ulaganja. Tel: 022/736-192
- Prodajem traktor IMT 578 i motor s44 ili menjam za 533, 539, 542. Tel: 063/469- 016
- Prodajem Belarus 82, elevator za kukuruze 9 m, krunjač-prekrupač odžački, kolica za heder. Tel: 064/31-88-541
- Prodajem Rus 82, stari tip, remonto-van, u ekstra stanju. Tel: 063/575-116
- Prodajem kombajn Zmaj 141 sa žitnim i kukuruznim adapterom, cena 6.500 E. Tel: 063/720-71-48

- Prodajem traktor IMT 539, 1994. godište sa kabinom, traktor 539 novi tip 2004. godište i plug IMT 758 dvobrazni. Tel: 022/715-406
- Prodajem traktor IMT 539 u dobrom stanju i IMT bočnu kosu. Tel: 022/662-075
- Prodajem traktor IMT 578. Tel: 062/662-203
- Prodajem traktor Rus 82 sa pred-njom vučom, stari tip u ekstra stanju. Tel: 063/575-116
- Prodajem traktor Torpedo 7506 bez prednje vuče, remontovan, nove gume, bez ulaganja. Tel: 022/736-192
- Na prodaju traktor Ursus C-335 u odličnom stanju. Tel: 069/774-858
- Prodajem traktor Belarus 82, eleva-tor za kukuruz 9 m, krunjač-prekrupač odžački, plug jednobrazni, kolica za he-der. Tel: 064/31-88-541
- Prodajem traktor 539, 2004. godište, novi tip, vlasnik. Tel: 022/715-406
- Prodajem kombajn Case 1640, aksi-jalac sa oba adaptera. Tel: 069/664-869
- Prodajem kombajn zmaj Univerzal u extra stanju. 064/281-96-29
- Kupujem traktor IMT od 60 do 80 KS. Tel: 062/88-76-030
- Prodajem traktor Vladimirac, dobar, može zamena za bilo koji veći trak-tor. Tel: 064/45-10-423
- Prodajem traktore IMT 578 i Masej Ferguson 178 u odličnom stanju i 8 ovaca rase Virtemberg mlade ovce. Tel: 022/2680-366
- Prodajem traktor Torpedo 7506 1983. godište, široka kabina, remonto-van, nove gume. Tel: 022/736-192
- Prodajem traktor IMT 539, godina proizvodnje 1989. sa kabinom i kom-pressorom, sve gume nove, vlasnik, registrovan do marta 2013. godine. Tel: 064/22-535-46
- Prodajem traktor Masej Ferguson 136 konja u odličnom stanju. Tel: 022/492-024
- Prodajem traktor IMT 575. Tel: 060/446-10-34
- Prodajem traktor Vladimirac, plug, drljaču ili menjam za Rusa T-40 sa pred-njom vučom. Tel: 062/737-543
- Prodajem traktor Torpedo RX-170 i tanjiraču John Deere 4 m. Tel: 064/215-46-73
- Prodajem traktor IMT 539, godina proizvodnje 1989. sa novim gumama, kabinom, automatskom kukom za jed-noosovinsku prikolicu, nove tablice, registrovan do marta 2013. Tel: 064/22-535-46
- Prodajem traktor IMT 560, ispravan, odličan motor, može zamena za IMT 533-9 u lošem stanju i Vladimirac, tanji-rača 28 diskova, drljače 3 krila mz etz 250. Tel: 022/659-628

OPREMA

- Prodajem pneumatski transporter žitarica 30 KW i silo frezu i nabijač. Tel: 060/0670-145
 - Kupujem aparat za mužu krava. Tel: 022/731-462
- Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799**
- Prodajem motokultiva-tor sa frezom 506 IMT i strižnu kosu samohotku. Tel: 060/630-80-30
 - Prodajem nov prekrupač veliki, melje i klip. Tel: 022/473-176
 - Prodajem pneumatsku sejačicu Olt 4 reda, setvospremač 2,90 m dupli rotori, prskalicu Rau 520 l, 10 m grane. Tel: 022/715-406
 - Prodajem prikolicu za stoku i Kikindu 2.5 t. Tel: 022/2713-674

- Prodajem prskalicu 440 litara, IMT žitnu sejačicu 23 reda, špartač za repu i soju i dvoredni vučeni kombajn Klajne 2KR. Tel: 063/569-417
- Prodajem dvobrazni plug 757 i priko-licu za goveda povoljno. Tel: 022/663-095, 064/164-58-33
- Prodajem plug prevrtač, četvorobra-zni vario. Tel: 063/509-869
- Prodajem dob i korpu za veliki kru-njač od jednog metra. Tel: 063/715-89-36
- Prodajem frezu za traktor, radni za-hvat 125 cm. Tel: 022/737-737
- Prodajem motokultiva-tor dizel i ku-pujem plug za Tomu Vinkovića i freziram bašte i voćnjake u Sremskoj Mitrovici i okolini,. Tel: 066/403-677
- Prodajem četvororedni IMT špartač. Tel: 022/665-036
- Prodajem krunjač na korpe trofazni. Tel: 022/670-901, 063/83-68-768
- Prodajem frezu 506 sa priključcima, krunjač za kukuruz i prekrupač, oba na trofaznu struju. Tel: 065/57-89-165
- Prodajem dvobrazni plug Olt 12 coli. Tel: 066/178-766
- Prodajem prskalicu Rau 330 litara, plug IMT 755, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, plug dvobrazni 757, grablje Šempeter 220, drljaču 4 krila. Tel: 064/31-59-118
- Prodajem prikolicu za rasturanje stajnjaka SIP 3,5 tone, dva elevatora za istovar kukuruza i presu niskog pritiska samoutovarnu (meke bale). Tel: 022/714-337
- Prodajem kabinu za traktor Belarus MTZ 52. Tel: 064/211-72-24
- Prodajem presu Welger 71 u odlič-nom stanju. Tel: 022/467-759, 064/51-69-710
- Prodajem Nodet sejačicu, 4 reda. Cena 1.000 E. Tel: 022/2733-053, 064/311-86-86
- Prodajem pneumatsku sejačicu Olt 4 reda, ispravna, vrlo povoljno. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem IMT plug 757, 14 coli i frezu IMT 506 sa prikolicom. Tel: 069/717-615
- Prodajem odžački krunjač čekičar u odličnom stanju. Tel: 064/31-88-274
- Prodajem presu za baliranje u odlič-nom stanju i kukuruz ekstra kvaliteta. Tel: 065/602-34-96
- Prodajem remontovan kao nov kardan, od prednje vuče za traktor Torpedo, devedeset konja i gornju vuču stari tip za traktor IMT povoljno. Tel: 061/200-32-17
- Prodajem motokultiva-tor, uz njega ide prikolica sa vučom, kosa, plug prevrtač. Tel: 064/064-91-19
- Prodajem presu za pravljenje brike-ta, kosilicu za travu na benzin i trimer. Svaki dogovor moguć. Tel: 022/716-779
- Prodajem IMT špartač četvororedni i dvoredni berač. Tel: 069/717-615
- Prodajem kosačicu IMT dupleks (sa dve radne kose). Cena 300 E. Tel: 064/296-47-28
- Prodajem krunjač na korpe trofazni. Tel: 022/670-901, 063/83-68-768
- Prodajem remontovan, kao nov kardan prednje vuče za traktor Torpedo devedeset konja i gornju vuču stari tip za traktor IMT, povoljno. Tel: 061/200-32-17
- Prodajem prekrupač za klip i zrno na kardan slovenački, povoljno. Tel: 064/24-94 -588, 060/160-99-19
- Prodajem prikolicu marke utva 3 t dvoosovinka, kiperica, cena povoljna. Tel: 060/160-99-19
- Prodajem ram od tanjirače tare. Tel: 064/25-99-275

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.
Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

- Prodajem dve zadnje Ferguson gume 11-28. Tel: 022/660-481
 - Prodajem tanjiraču leškovačku 24 tanjira, setvospremač 2.90 m dupli rotori i prskalicu Rau 520 l, 10 m grane. Tel: 022/715-406
 - Prodajem razbacivač slame za sve vrste kombajna, brza i jednostavna ugradnja. Tel: 064/450-18-14
 - Prodajem špartač Rau šestoredni za repu i soju i baliranu detelinu. Tel: 064/261-18-50
 - Prodajem motokultiva-tor IMT 509 sa prikolicom zapremine jednog kubika sa vučom, kosom širine otkosa 160 cm, plugom prevrtačem. Tel: 063/390-977
 - Prodajem špartač IMT četvororedni sa kutijama za đubre. Tel: 064/24-94-091
 - Prodajem lifamov krunjač, povoljno. Tel: 065/431-77-13
 - Prodajem prikolicu Zastava, registrova-na, ispravna, nosivost 5t i dvobrazni plug 757-2. Tel: 022/670-204, 063/76-14-683
 - Prodajem Oltovu pneumatsku sejalicu četvororednu, ispravna, može zamena za presu. Tel: 064/24-94-505
 - Prodajem rotacionu kosačicu SIP 165 i kupujem sejalicu žitnu IMT 23 diska. Tel: 022/687-347, 065/43-81-323
 - Prodajem tanjiraču 24 diska, drljaču če-tiri krila, motor za 577. Tel: 064/193-04-69
 - Prodajem krunjač na korpe trofazni. Tel: 022/670-901, 063/83-68-768
 - Prodajem presu za baliranje. Tel: 022/711-542, 061/219-36-41
 - Prodajem lifamovu presu za balira-nje, 2000 godište. Tel: 064/22-84-270
 - Prodajem setvospremač 2.20 IMT sa duplim rotorima ili menjam za 2.90 uz do-platu. Tel: 064/36-45-303
 - Prodajem prikolicu za razbacivanje staj-njaka Ljutomer. Tel: 022/666-118
 - Prodajem pneumatsku sejalicu, seja-licu za žito, špartač, prskalicu, plug, tanji-raču, drljaču, prikolicu, špediter, levator, cisternu, komušaljku i kuću sa baštom i placom. Tel: 022/470-993, 063/526-008
 - Menjam traktorske priključke za ovce ili kravu. Tel: 022/743-149
 - Prodajem prikolicu marke udva 3 t, kiperica, dvoosovinka. Povoljno. Tel: 060/160-99-19
 - Prodajem prikolicu za bale dugačka 6 metara i metalnu vagu, važe 200 kg. Tel: 064/412-0-445
 - Prodajem traktorske gume 14-9-28. Tel: 022/666-146.
 - Prodajem kosačicu IMT dupleks. Tel: 064/296-47-28
 - Prodajem četvororedni adapter za ku-kuruz u odličnom stanju, marke Klas, ima sečku, bez ulaganja. Tel: 064/25-63-689
 - Prodajem plug obrtač Rabe Werk 4515 Bad Essne-linne, West Germania Ye Kl-65, na srpski trobojni obrtač 12 coli zahvat 3x30, kliners 65, plug je u ekstra stanju remontovan od strane Hudič-Temerin, sve novo komplet s točkovima za dubinu i crtalima, plug isproban na svim tipovima zemljišta, radi perfektno, nema skrivenih mana. Tel: 061/200-32-17
- ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVI, LOKALI**
- Povoljno na prodaju kuća u Erdevi-ku sa pomoćnim prostorijama, bašta, podrum, garaža, površine placa i bašte 15 ari. Cena po dogovoru. Tel: 064/706-12-10
 - Prodajem kuću u Erdeviku na 20 ari placa. Tel: 064/960-33-97
 - Prodajem jutro zemlje u Kuzminu, potez Lasice. Hitno i povoljno. Tel: 064/238-10-91.
 - Prodajem kuću u Moroviću na placu od 84 ara, ulica Nikole Tesle 89. Tel: 022/2733-053, 064/311-86-86
 - Prodajem plac sa temeljom i svim papirima za gradnju u Rumi. Tel: 064/33-55-320
 - Prodajem kuću u Šidu, Fruškogorska 21. Tel: 022/715-105, 060/7151-055
 - Prodajem 30 ari zemlje u Irigu, potez tursko brdo u vikend zoni. Tel: 064/48-123-31
 - Prodajem dva i po jutra zemlje u Lačarku. Tel: 063/899-26-53
 - Prodajem kuću u Rumi i kuću u Bu-danovcima. Tel: 069/00-10-685
 - Prodajem nepuno jutro zemlje u Rumi, njiva Sodol breg i spratnu noviju kuću 276 m² blizu vašara u Rumi. Tel: 022/478-417, 062/17-53-900
 - Prodajem kuću u Šidu, Fruškogorska 21. Tel: 022/715-105, 060/715-1055
 - Prodajem kuću u Kuzminu na pola jutra placa i jagnjad za klanje. Tel: 022/664-181, 064/07-64-980
 - Prodajem kuću u Novoj Pazovi. Tel: 061/160-36-22
 - Prodajem kuću u Šidu, ulica 20. Ok-tobra 59. tel: 063/84-22-124
 - Prodajem kuću u Moroviću na placu od 84 ara, ulica Nikole Tesle 89. Tel: 022/2733-053, 064/311-86-86
 - Prodajem plac u Sotu u blizini je-zera površine 5 ari. Tel: 022/621-340, 063/55-22-92
 - Prodajem kuću u Privinoj glavi sa svim pratećim objektima, cena 10.000 E. Tel: 063/71-59-562
 - Prodajem 2 kuće u Kuzminu, jedna na 10 ari, druga na 1/2 jutra placa. Tel: 022/664-181, 064/07-64-980
 - Prodajem malu vikendicu sa strujom, 22 ara pod raznim voćem. Tel: 063/540-744.
 - Prodajem manju kuću u Sremskoj Mitrovici, cena 10.000 E, nema placa i dvorište, ulaz je sa ulice. Tel: 022/473-872, 063/78-43-922
 - Prodajem malu vikendicu sa strujom u Ležimiru i 22 ara pod voćem: Tel: 063/540-744
 - Prodajem kuću u Šidu, ulica kneza Miloša 77. Tel: 022/668-026
 - Prodajem plac u Sotu površine 5 ari u blizini jezera. Tel: 022-621-340, 063/55-22-92
 - Prodajem plac u Sremskoj Mitrovici. Tel: 022/657-391, 064/98-97-399
 - Izdajem dvosoban prazan stan u Šidu u kući. Tel: 064/429-15-37
 - Prodajem kuću i 5 jutara zemlje, blizu Bosuta, atar Klještica, pogodno za pčelarstvo, ovčarstvo, ribarstvo. Tel: 022/668-790
 - Prodajem kuću u Noćaju na 20 ari placa, zastavu 128 registrovana, špar-tač dvoredni OLT, slamu i detelinu, jaganjce do 30 kilograma. Tel: 064/422-56-92
 - Prodajem dve kuće u Kuzminu, baliranu detelinu, 4 gume 15-ke. Tel: 022/664-181, 064/07-64-980

• Prodajem vikendicu u Indiji, 35 kvadrata na 8.5 ari placa, ograđen ceo plac. Tel: 064/17-38-991

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Prodajem 4 tone kukuruza, cena 2.500. Tel: 062/13-37-268
- Prodajem stočni ječam. Tel: 064/345-31-21
- Prodajem 500 kg starog tritikalea. Tel: 022/666-146, 064/920-88-00
- Prodajem veću količinu zdravog kukuruza ekstra kvaliteta. Tel: 065/623-03-11
- Prodajem jedan vagon kukuruza. Tel: 064/32-66-011
- Prodajem 2 vagona kukuruza. Tel: 063/509-869
- Prodajem balirano seno, veća količina. Tel: 064/02-45-261
- Prodajem koziji sir. Tel: 022/752-043
- Prodajem kukuruz. Tel: 064/14-974-13
- Prodajem vagon kukuruza, rod 2011. i tonu soje. Tel: 022/666-071
- Prodajem vagon kukuruza u zrnu. Tel: 064/318-54-21
- Prodajem kazan za rakiju 120 litara. Tel: 062/13-23-410
- Prodajem 100 l domaće rakije od šljivice. Tel: 064/48-65-836
- Prodajem seno, soju i slamu u rol balama u Kuzminu. Oko 500 bala. Cena po dogovoru. Tel: 064/354-44-50
- Kupujem zrno soje. Tel: 064/118-62-97
- Prodajem 100 metara kukuruza, cena 25 dinara i ječam tritikale 30 metara. Kukujevi. Tel: 022/742-676
- Prodajem kukuruz. Vašica. Tel: 060/073-14-90
- Prodajem kukuruz. Tel: 065/60-23-496
- Prodajem 100 l rakije od šljivice. Tel: 064/486-58-36

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235

- Prodajem stari kukuruz ekstra kvaliteta, 2.800 dinara metar i 100 bala sojine slame. Tel: 022/671-875, 065/623-03-11
- Prodajem zrno soje Balkan. Lačarak. Tel: 063/76-51-650
- Prodajem mašinu za pravljenje briketeta. Tel: 022/716-779
- Prodajem seno, soju i slamu u rol balama u Kuzminu, oko 500 bala. Cena po dogovoru. Tel: 064/354-44-50
- Kupujem zrno soje. Tel: 064/118-62-97
- Prodajem 100 litara rakije od šljivice. Tel: 064/48-65-836
- Prodajem baliranu detelinu, kukuruzovinu i slamu, povoljno, može zamena za jaganjce. Tel: 064/422-56-92
- Prodajem baliranu detelinu 25 din/kg. Vašica kod Šida. Tel: 065/651-32-88
- Prodajem 1 vagon kukuruza. Vašica. Tel: 060/073-14-90
- Prodajem baliranu detelinu 27 dinara kilogram, balirana kukuruzovina 90 dinara bala, slama 70 dinara bala, može zamena za jaganjce. Tel: 064/422-56-92

USLUGE, POSLOVI

- Pouzdan čovek održavao bi vikendice na Fruškoj gori. Tel: 064/514-7251
- Freziram bašte u Mitrovici i okolini. Tel: 022/631-495
- Industrija mesa Zmajevac iz Iriga potrebni automehaničari sa iskustvom. Tel: 022/462-433, 064/891-38-11
- Usluga zavarivanja. Tel: 066/942-1117
- Tražim ženu za pomoć u kući stan, hrana i plata po dogovoru. Tel: 061/2892-945
- Vršim negu starih, bolesnih i osobe sa posebnim potrebama. Tel: 064/133-19-35
- Potreban električar za servis i montažu. Tel: 060/6070-106

SREMSKA POLJOPRIVREDA

- **Vaš poljoprivredni savetnik**
- **Novine koje Vas uvode u savremeni agrobiznis**

MARKETING

Tel/fax: 022/610-496

Mob: 064/1629-737

E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

• Tražim posao: čuvanje dece, pomoć u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/4723-813

• Diplomirani ekonomista daje časove matematike. Tel: 064/264-76-91

• Ozbiljna žena negovala bi nepokretne starije osobe i čuvala decu. Tel: 064/050-16-36

• Dajem časove engleskog i nemačkog jezika za sve uzraste. Tel: 064/3144-666

• Ženskoj osobi hitno potreban bilo koji posao. Tel: 061/173-94-52

DOMAĆE ŽIVOTINJE

• Prodajem 8 krava simentalke rase, cena povoljna. Tel: 022/443-088

• Prodajem ovce, šilježice i jaganjce rase II de Frans, Virtemberg. Tel: 064/51-44-311

• Prodajem dobru suprasnu krmaču. Tel: 022/493-558

• Prodajem jaganjce za klanje. Tel: 022/663-218

• Prodajem dobru suprasnu krmaču u trećem prašenju težine oko 280 kg, Durak. Tel: 022/493-558

• Prodajem odrasle bele guske. Tel: 022/325-232

• Prodajem kravu muzaru. Tel: 022/737-562

• Prodajem krmaču 3 puta prašena za klanje. Tel: 060/424-09-55

• Prodajem ovce, šilježice i jaganjce rase II de Frans, Virtemberg. Tel: 064/51-44-311

• Prodajem koze i jariće. Tel: 022/752-043

• Prodajem 5 ovci Virtemberg i ovna. Cena povoljna. Tel: 064/05-86-936

• Prodajem pet ovaca, ovna i šest jaganjaca. Cena po dogovoru. Tel: 064/490-43-58.

• Prodajem četiri teleta, dva muška i dva ženska, simentalci. Tel: 061/624-657-7

• Prodajem kravu steonu Holštajn, prskalicu 350 l Kranj i drljače trokrične. Tel: 022/743-487

• Prodajem koke nosilje stare 9 meseci, prasice i bravca. Tel: 022/631-180

• Prodajem dva ženska i jedno muško jagnje, oko 30-35 kg. Krčedin. Tel: 061/140-93-94

• Prodajem tri muška teleta. Tel: 064/125-29-50

• Prodajem dva muška jagnjeta za klanje težine oko 30 kg. Tel: 064/321-01-87

• Prodajem ovce, 75 komada, bele. Tel: 022/666-252

• Prodajem 20 prasića težine 20 kg. Sremska Mitrovica. Tel: 022/613-977, 069/702-002

• Prodajem prasice. Tel: 022/666-146

• Kupujem 10-12 prasića težine od 15 do 20 kg. Tel: 064/19-49-076

• Prodajem jalovu kravu. Tel: 063/11-55-835

• Prodajem dva muška jagnjeta od 28 do 35 kg za klanje. Tel: 064/321-01-87

• Prodajem jariće. Tel: 022/718-410

• Prodajem krmaču težine oko 200 kg. Tel: 064/910-50-46

• Prodajem četiri muzne krave. Tel: 064/13-57-562

• Prodajem priplodnu nazimicu rase veliki Jorkšir i crno-belu junicu odličnog porekla. Tel: 066/206-144

ZALIVNI SISTEMI

• Prodajem pumpu za navodnjavanje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638

• Prodajem žalecov tifon, fi 50, dužine 200 m, sa topom. Tel: 064/28-95-473

• Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153

• Prodajem zalivni sistem za navodnjavanje kompletan, plug obrtač dvobrazni Cron i plug dvobrazni leskovački, krunjač sip na kardan. Tel: 064/4944-907

• Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133

• Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808

• Prodajem pumpu Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016

• Prodajem cevi za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama i 3 para krajeva cevi fi 70. Tel: 060/5840-183

• Prodajem pumpu Tomos za navodnjavanje i cevi za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095

• Prodajem 4 platenika dužine 40 m i visine 8 m sa najlonom. Tel: 062/405-539

• Prodajem aluminijumske cevi za navodnjavanje, fi 70, 60 komada sa prskalicama i 9 komada fi 50 sa prskalicama. Tel: 064/4113-590

• Prodajem tifon Fores prečnika 90 mm, 420 cm, 2003. godište, pumpa Bauer. Tel: 022/445-375, 063/1188-219

• Prodajem Honda MIO 10, pumpu kapaciteta 1100 l/min, benzinska. Cena 400 evra. Tel: 022/312-740, 063/71-66-245

• Prodajem cevi za navodnjavanje prečnika 70 i 90, kompletan sistem. Radinci. Tel: 022/660-249

PLASTENICI, STAKLENICI

• Staklenik 1100 m² u radu. Tel: 063/535-179

• Prodajem platenik. Tel: 060/1525-643

• Kupujem rasadnik 8 x 50 m sa duplom konstrukcijom. Tel: 022/453-028

• Platenici alu konstrukcija 28x4,5 m. Tel: 063/8511-323

PČELARSTVO

• Prodajem šumski med, cena 400 dinara, za područje Šida besplatna kućna dostava. Tel: 022/712-355

• Prodajem med lipa i bagrem. Tel: 022/716-516, 064/6522-453

• Prodajem bagremov i lipov med, veća količina. Tel: 022/718-292, 064/652-24-53

• Prodajem med bagremov, lipov, polen i društva sa 10 ramova. Tel: 022/718-292 064/6522-453

• Prodajem med Lipov i bagremov na veliko. Tel: 066/005-655

• Prodajem šumski med 350 din/kg. Tel: 022/712-355

• Prodajem 10 košnica sa pčelama. Tel: 022/2710-130, 063/8574-180

• Prodajem 30 košnica sa pčelama. Tel: 064/33-11-629

• Prodajem 30 društava pčela. Tel: 022/630-843, 064/66-11-629

KUĆNI LJUBIMCI

• Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857

• Prodajem štence Labradora. Tel: 060/010-19-71

• Prodajem kućice rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070

• Hitno poklanjam ženku šarplaninca sa papirima, zbog odlaska u inostranstvo. Tel: 031/154-001

• Pikinezeri stari preko dva meseca. Tel: 064/2159-053

• Lesi muško štene odnegovano staro osam meseci. Tel: 063/234-219

• Prodajem kućice pekinezera, patuljaste pinčeve, nemačke kratkodlake ptičare, lovne terijere, vakcinisani i revakcinisani. Dublje. Tel: 062/188-00-24

• Prodajem štence kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200

MOTORNA VOZILA

• Prodajem kamion TAM 130 11, 1989. godište i šasiju od prikolice 5 t cena po dogovoru. Tel: 063/76-59-444

• Prodajem Passat B5, 1997. godište, dizel. Tel: 064/29-19-658

• Prodajem teretni kombi KIA Besta, registrovan do 10 meseca. Tel: 064/7-007-965

• Prodajem Opel kadet 1989. godište, 1.300 benzina, registrovan do kraja avgusta. Tel: 069/664-521

• Prodajem Fiat Punto 1.200, benzina, ocarinjen. 2003. godište, nove gume. Tel: 064/15-07-104

• Prodajem Pasata B3 1989. godište, registrovan do 12.11., atest plin, centralna brava, elektro podizači, alarm, servo. Tel: 061/60-59-717

• Prodajem kombi Ford Tranzit dizel, 1985. godište, registrovan godinu dana, solidan. Cena 1.100 E, moguća zamena. Tel: 060/082-83-82

• Prodajem Golf 4 TDI, 2001. godište, 85 kW, 6 brzina, registrovan vlasnik. Tel: 063/540-744.

• Prodajem Golf 2, dizel 1990. godište. Cena 950 E. Tel: 022/718-410

• Prodajem Golf 4 TDI 85 kW, registrovan vlasnik, 6 brzina, 2001. godište. Tel: 063/540-744

• Prodajem golfa 2 1.8 GTI, ima plin atest, registrovan do marta 2014. Tel: 063/344-836

• Prodajem Fiat punto, 1996. godište, registrovan do maja 2014. Sremska Mitrovica. Tel: 064/32-49-122

Prodajem Opel Kadet, kocka 1,2, godište '83., benzina-plin, povoljno. **Tel: 064/14-69-263**

• Prodajem dobro očuvanu Ladu Nivu 2004. godište, moguća zamena za manji auto. Tel: 063/800-83-44

• Prodajem Ladu Nivu 2004. godište, benzina-gas, vlasnik, odlično očuvana. Tel: 063/80-08-344

RAZNO

• Popravka svih vrsta gibnjeva od poljoprivredne mehanizacije i ostali kamionski i kombi program. Branko Vulin, Lačarak. Tel: 022/673-667, 064/175-81-43

• Prodajem jaja japanskih prepelica. Tel: 060/710-89-20

• Prodajem bagremove stubove za vinograde, voćnjake, ograđivanje. Tel: 062/314-330

• Prodajem muzlicu Alfa Laval. Povoljno. Tel: 064/18-71-463

• Kupujem mešaonu stočne hrane kapaciteta 250 do 350 kg. Tel: 022/670-056

• Prodajem sve vrste uglja za ogrev: sušeni, kameni, drveni. Prevoz obezbeđen. Tel: 062/314-330

• Prodajem kazan za rakiju od 150 litara. Tel: 064/17-34-144

• Prodajem humus (crnu zemlju) za nasipanje cvetnjaka, bašti; travu u busenu, potpuno čista otporna na gaženje, engleska, može i sa postavljanjem. Tel: 062/314-330

• Kupujem vrcaljku za med. Tel: 064/240-66-16

• Prodajem brodski pod 19 mm, izbrušen, potpuno suv, može se postaviti na lepak, bez ispadajućih čvorova, uvoz iz Austrije. Tel: 062/314-330

• Prodajem sadni materijal za trogodišnju plantažu mente. Tel: 063/1100-872

• Prodajem kalorični briket za loženje pakovan u džambo vreće od 1 tone, uvoz iz Austrije. Tel: 062/314-330

• Prodajem kazan za rakiju od 150 litara. Tel: 064/13-94-294

• Prodajem topolove oblice i poluoblice prečnika 11 i 16 cm za brvnare, ograde, baštenske garniture i kućice, oblaganje kuća i vikendica. Tel: 062/314-330

• Prodajem mlin za kukuruz, može da melje i klip, trofazni motor 8 KS (Grgu-veci). Tel: 064/3627-401

• Prodajem krunjač Somborac sa 4 rupe na kardan, malo radio. Tel: 063/8054-061

• Prodajem kavez za 10 koka nosilja. Tel: 022/714-336

• Prodajem krunjač na korpe trofazni. Tel: 022/670-901, 063/83-68-768

• Uslužno bušim rupe traktorom za voće, stubove i ograde. Tel: 064/99-25-898

• Prodajem bagremove stubove za vinograde, voćnjake, ograđivanje. Tel: 062/314-330

• Prodajem mešaonu stočne hrane, čerupač za piliće, sušaru za polen za pčelare i elektromotore. Tel: 064/207-10-97

• Euro kuka marke Bosal za Citroen C5 karavan 2005. Zvati posle 15h i vikendom. Tel: 063/7588-935, 022/617-556

• Prodajem kompletnu opremu za klanje, viseći kantar (meri 250 kg) i šivaču mašinu Bagat. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

• Prodajem cisternu Creinu, dvobrazni plug i špartač. Sve u odličnom stanju. Tel: 064/3298-102

• Prodajem topolove oblice i poluoblice prečnika 11 i 16 cm, svih dužina za brvnare, ograde, letnjikovce, oblaganje kuća i vikendica. Tel: 062/314-330

• Prodajem fabričku auto prikolicu Tel: 064/3185-923

LIČNI OGLASI

• Ozbiljan muškarac pedesetih godina stambeno obezbeđen traži ozbiljnu ženu za upoznavanje, druženje, brak. 064/4376-860

• Muškarac neženjen 43 godine iz Indije, materijalno i stambeno obezbeđen, želi da upozna žensku osobu do 35 godina radi ozbiljne veze i braka 060/056-0291

• Slobodan ozbiljan muškarac upoznao bi slobodnu ženu Mitrovcanku do 60 god. Tel: 063/8817-329

• Razveden (25) iz Šida traži ženu sa detetom za brak. Tel: 065/4588-419

• Tražim dobru skromnu i slobodnu damu do 50 godina. Tel: 063/8703-014

• Zaposlen i stambeno obezbeđen udovac traži ženu bez dece ili devojku koja nije pušač, od 41-48 godina, radi braka. Tel: 066/9741-654

• Tražim penzionera stambeno obezbeđenog do 65 godina za brak. Tel: 065/2004-958

• Penzioner (57), stambeno obezbeđen traži ženu od 45 do 55 god radi druženja i braka. Tel: 062/630-881

• Muškarac (50) želi upoznati ženu istih godina bez obaveza. Tel: 065/6653-301

• Razveden, ozbiljan muškarac 55 godina iz Šida zeli upoznati skromnu slobodnu ženu sa područja Šida. Tel: 063/1048-111

• Penzioner 63 godine upoznao bi žensku osobu radi druženja, moguć brak. Tel: 064/576-67-89

• Ozbiljna žena penzionerka 70-ih godina traži situiranog penzionera od 70-75 godina radi braka. Tel: 022/671-135

• Razveden muškarac, 40 godina, želeo bi da upozna žensku osobu za vezu. Tel: 061/1848-617

• Tražim slobodnog muškarca od 55-60 godina. Tel: 061/1500-575

Mali oglasi
064/1629-737

NOVI KARLOVCI • U POSETI GAZDINSTVU ĐORĐA VUKOVIĆA

Oaza povrća i cveća

- Zadovoljan sam kvalitetom paradajza u plastenicima. To su hibridi koji su po katalogu trebali da imaju od 200 do 250 grama, ali su dobri vremenski uslovi i zemljište dali još bolje prinose od očekivanih – priča Đorđe Vuković

Kada zakoračite prvi put u dvorište porodice Vuković iz Novih Karlovaca preplaviće vas talas prijatnosti i miline. Nekoliko desetina saksijaskog cveća, kaktusi, pažljivo izabrani ukrasi za bašticu, debela hladovina i još ljubazniji domaćini - prava mala botanička bašta. A odmah niže niz dvorište put vas vodi u carstvo povrća gde Vukovići godinama uzgajaju kupus, karfiol, paradajz, razne sorte paprike, luk i krompir pa sve te proizvode nose na indijsku pijacu. **Đorđe Vuković**, domaćin kuće, kaže da svi podjednako rade na imanju, bez obzira na zanimanje i stručnost. Supruga Zdenka, ćerka Suzana, sinovi Miloš i Mihajlo podjednako učestvuju u povrtarskim poslovima, pa kad se rad podeli na petoro i kad u kući vladaju sloga i mir, onda ništa nije teško, počinju priču Vukovići.

- Poljoprivredom se bavim skoro 30 godina, ali kada sam pre pet godina ostao bez posla u onom periodu tranzicije i „promena“ rešio sam da sa porodicom uzgajam povrtarske kulture bez kojih nema svakodnevne ishrane. Imamo oko 70 ari

Povrtarska proizvodnja isplativa

pod povrtarskim kulturama i nešto malo pšenice, kukuruza i soje, ali nam je povrće primarno -kaže Đorđe i ističe da je nakon obimnih poslova oko žetve došao jedan period mirovanja, a uskoro sledi rasađivanje povrća na otvorenom.

- Godina jeste bila kišovita ali na sreću nije bilo uslova za razvoj

biljnih bolesti. U prethodna dva meseca smo imali samo dva tretiranja protiv biljnih bolesti, ali blago povećanje štetnih insekata. To smo uspešli da svedemo na razumnu meru sa malom upotrebom hemije kako bi naši proizvodi bili približno organskim kaže ovaj poljoprivrednik i tvrdi da su sa druge strane imali velika ulaganja u semena koja su stigla iz inostranstva, ali se isplatilo jer očekuje dobre prinose.

Bodljikava ljubav

Najstarije dete u porodici Vuković 24-godišnja Suzana zaljubljenik je u cveće, pogotovo u kaktuse. Ima ih oko dvadesetak, a kako kaže nisu teški za održavanje. Krstila ih je -bodljikava ljubav. Ona je ljubav prema cveću nasledila od majke, a saksijama se više i ne zna broj.

- Svaki put posle pijace mama kupi neko novo cveće - kaže Suzana i raduje tome.

S obzirom da je diplomirala ekologiju na Prirodno-matematičkom fakultetu nega cveća i biljaka biće njen budući poziv.

Kaktusi-Suzanina ljubav

Povrtarstvo kao i druge grane poljoprivrede zahtevaju težak rad. Mehанизacija se minimalno koristi samo tokom zalivanja, a sve ostalo je ručni rad u koji je uključena cela porodica. Kako kažu ne žive luksuznim životom, ali imaju dovoljno i nisu dužni.

- Povrće nosimo svake srede i subote na indijsku gradsku pijacu, a mogu se pohvaliti da imamo odličnu dugogodišnju saradnju sa JKP „Komunalac“ prilikom zakupa tezgi. Očekujemo jednu uspešnu godinu kada je reč o povrtarskim kulturama, jer mora se raditi, a rod će biti dobar ako je sudeći po onome što sad vidimo - ističe Đorđe i kaže da pored proizvodnje na otvorenom ima i plastenike kojih su se pokazali kao veoma dobri i korisni:

- Mnogo je lakše raditi u plastenicima jer je to prostor zaštićen od neвременa, vetra i jakog sunca. Postavljanje plastenika i rasađivanje se vrši u martu mesecu tako da će tek za desetak dana početi

rasađivanje na otvorenom. Ja sam zadovoljan kvalitetom paradajza u plastenicima. To su hibridi koji su po katalogu trebali da imaju od 200 do 250 grama, ali su dobri vremenski uslovi i zemljište dali još bolje prinose od očekivanih.

Što se tiče ulaganja u poljoprivredu, Đorđe kaže da ima dobar deo mehanizacije koja je malo mlađa od njega - i to kaže u šali jer školovati troje dece, pa potom i studije nije ni malo lako. Kaže - voleo bi da obnovi mehanizaciju ali o tom - potom. Doći će i mašine jednom na red. Dok je smeđa, dogovora i male oaze povrća i cveća, sve ostalo je u drugom ili trećem planu...

M. Balabanović

Plastenici daju odličan rod

ZDRAVA ISHRANA

RAJSKO POVRĆE I BORAC PROTIV RAKA

Paradajz – hit u ishrani

Kao snažan antioksidans paradajz ima zaštitnu ulogu u prevenciji i smanjenju rizika od pojave malignih oboljenja, kao i sprečavanju razvoja bolesti srca i krvnih sudova

Bogatstvo vitamina i minerala koje nam daruju julske plodovi pružaju volšebne mogućnosti da se hranimo jednostavno, lako i - zdravo! Zato koristite letnje plodove u ishrani što više, jer kako nam je klima poremećena, možda posegnemo za zimnicom pre nego što smo i planirali.

Paradajz je, kako kažu, rajsko povrće sočnog ploda izrazito crvene boje. U nekim zemljama Azije smatraju ga simbolom ljubavi i afrodisijakom.

Paradajz sadrži veliki procenat vode - čak 93 posto pa je i male energetske vrednosti (14 kcal/60KJ). Ostalih 7% je pravi koncentrat vitamina i minerala u kome dominiraju vitamin C, folna kiselina

i karotin. Količina kalijuma čini ga dobrim diuretikom pa se preporučuje bubrežnim i reumatskim bolesnicima. Sadrži i značajne količine mikroelemenata (bakar, cink, kobalt, mangan, nikl...) čiji je unos neophodan za normalno funkcionisanje organizma.

Iako količine navedenih vitamini-

Protiv štetnog UV - zračenja

Biljni pigment likopen, kojim paradajz obiluje, smanjuje i štetne efekte UV-zračenja na koži (eritem, crvenilo) i dugoročnih štetnih efekata (rak kože) pa prirodi treba zahvaliti što nam ovo povrće daruje u pravo vreme.

na i minerala nisu dovoljne da ga izdvoje od drugog povrća, paradajz je svojom moćnom crvenom bojom pravi hit u svakodnevnoj ishrani.

Njegova crvena boja potiče od biljnog pigmenta likopena kojem

se danas pripisuju mnoga pozitivna svojstva za očuvanje zdravlja savremenog čoveka. Spada u grupu karotenoida i ima vodeće mesto po snazi antioksidativne moći. Kao snažan antioksidans ima zaštitnu ulogu u prevenciji i smanjenju rizika od pojave malignih oboljenja (rak prostate, dojke, grlića materice, pluća, organa za varenje). Za likopen se vezuje i njegova uloga u sprečavanju razvoja bolesti srca i krvnih sudova (infarkt miokarda, ateroskleroza) kao bolesti današnjice.

S obzirom da je biljni pigment likopen zadužen za sazrevanje, više ga ima u zrelijim plodovima, intenzivnije crvene boje. Spada u retke antioksidanse koji ne bivaju razgrađeni na visokim temperaturama.

Naprotiv, zagrevanje na visokim temperaturama mu pogoduje jer mu se višestruko povećava iskoristljivost i količina pa tako, paradajz spada u retko povrće koje nije greh termički obraditi.

Zbog velikog procenta vode i izrazito blagost sastava dostupan je svim kategorijama bolesnika (osobe koje pate od žučnih oboljenja trebalo bi da ga jedu oljuštenog). Sadržaj kalijuma isključuje ga kod dijete gde se njegova količina smanjuje. Paradajz spada u grupu namirnica koje su relativno često izazivači nutritivnih alergija te ga treba pažljivo uvoditi u ishranu dece. Zbog svoje male energetske vrednosti idealan je u dijetoterapiji gojaznosti.

B. Gršić

